Urząd Miejski w Tyczynie
Rynek 18
36-020 Tyczyn

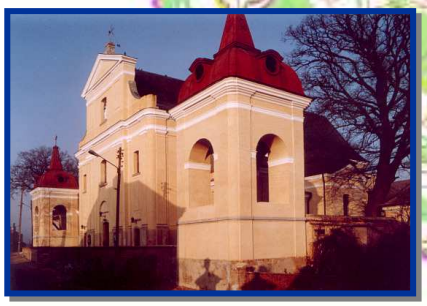

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY TYCZYN

na lata 2016-2022

GRUDZIEŃ 2016

Opracowanie :

Eurogrant Sp. z o.o.
ul. Krakowska 25/2
33-100 Tarnów
biuro@eurogrant.pl
tel. 14 657 14 65, fax +48 14 657 14 64

1.WSTĘP 6

1.1.Wprowadzenie 6

1.2. Zasady horyzontalne rewitalizacji 10

1.3.Nawiązanie do dokumentów strategiczno-programowych 12

2. DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY 18

2.1. Układ funkcjonalno-przestrzenny 18

2.1.1.Położenie i uwarunkowania przestrzenne 18

2.1.2.Polityka przestrzenna gminy 20

2.1.3.Infrastruktura techniczna 22

2.2. Sfera społeczna 24

2.2.1.Demografia 24

2.2.2.Rynek pracy i bezrobocie 27

2.2.3.Pomoc społeczna 28

2.2.4.Edukacja 31

2.2.5. Organizacje pozarządowe 33

2.2.6.Bezpieczeństwo 33

2.3. Sfera gospodarcza 34

2.4. Sfera środowiskowa 35

3. WYZNACZENIE OBSZARÓW KRYZYSOWYCH 37

3.1. Metodologia wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji 37

3.1.1.Podstawowe informacje charakteryzujące poszczególne diagnozowane obszary. 38

3.2.Identyfikacja zróżnicowania wewnątrzgminnego 39

3.3.Analiza zjawisk negatywnych 43

3.3.1. Wskaźniki Społeczne 43

3.3.2. Wskaźniki gospodarcze 45

3.3.3. Wskaźniki przestrzenno –funkcjonalne i techniczne 47

3.3.4. Wskaźniki środowiskowe 48

3.4.Wyniki delimitacji i wskazanie obszarów do rewitalizacji 49

3.5. Ranking terenów zdiagnozowanych, jako obszary kryzysowe 51

3.6. Zasięg terytorialny obszaru i uzasadnienie jego wyboru 51

3.6.1.Analiza SWOT obszarów do rewitalizacji 56

3.6.2. Zasięg terytorialny obszaru i uzasadnienie jego wyboru w odniesieniu do wskaźników referencyjnych dla województwa podkarpackiego. 56

3.6.3.Cele dla obszaru rewitalizacji. 61

3.6.4.Potencjał działań rewitalizacyjnych na terenie miejscowości Tyczyn 62

4.ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 64

4.1. Cele rewitalizacji – logika interwencji 64

4.2. Projekty rewitalizacyjne 66

4.2.1. Zadania przewidziane do realizacji: POZIOM I 67

4.2.1.1. Zadania przewidziane do realizacji: POZIOM I – karty szczegółowe zadań - ZAŁACZNIK NR 1 67

4.2.2. Zadania przewidziane do realizacji: POZIOM II 68

4.2.2.1. Zadania przewidziane do realizacji :POZIOM II –karty szczegółowe zadań –ZAŁACZNIK NR 1. 68

4.3. Planowane efekty rewitalizacji 69

4.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności 69

4.5.Wizja obszarów zdegradowanych 71

5.1. Plan finansowy LPR 72

5.2. Analiza ryzyka wraz ze środkami zaradczymi 74

6. INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU, MONITORINGU I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ 77

6.1. Organizacja procesu wdrażania 77

6.2. Zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym 79

6.3. Monitoring i oczekiwane wskaźniki osiągnięć. 80

6.3.1.Ewaluacja 82

6.3.2.Aktualizacja 83

6.3.2.1. Aktualizacja –wzór wniosku zadanie inwestycyjne 83

6.3.2.2.Aktualizacja –wzór wniosku zadanie społeczne 86

7.SZCZEGÓLOWE KARTY ZGŁOSZONYCH PROJEKTÓW DO REWITALIZACJI 88

7.1. Karty zgłoszonych projektów do rewitalizacji – zadania OBSZAR I 88

***ZADANIA SPOŁECZNE* 111**

7.3. Podsumowanie konsultacji społecznych 125

8.DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA OBSZARÓW WYZNACZONYCH DO REWITALIZACJI 129

Spis fotografii, rysunków i tabel 133

ROZDZIAŁ I

WSTĘP

1.1.Wprowadzenie

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza wywołane procesem globalizacji oraz transformacją ustrojową i wyzwaniami gospodarki wolnorynkowej spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu terytorialnego, takich jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej.

W takiej sytuacji szczególnego znaczenia zaczęło nabierać planowanie oraz realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych, obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Na potrzeby projektowania i wdrażania interwencji w ramach procesu rewitalizacji, współfinansowanych środkami Unii Europejskiej, rewitalizację należy rozumieć jako: „*wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji*”[1]

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *program rewitalizacji*, który opracowywany i przyjmowany jest przez samorząd gminy w drodze uchwały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U.2016 poz. 446).

Ze względu na to, że celem rewitalizacji jest równoczesna odnowa społeczna, gospodarcza, kulturowa, przestrzenna (w tym także techniczna) oraz środowiskowa, nadanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą być środkiem, a nie celem rewitalizacji. Konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w Gminie nie były działaniami przypadkowymi, ale by były ujęte w ramy zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022 (LPR) jest programem wieloletnich działań zmierzających do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu

[1] Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 – Założenia, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014, s. 4.

kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju poprzez optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań i wzmacnianie lokalnych potencjałów.

Objęcie danego obszaru programem lub planem rewitalizacji stanowi podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022 opracowany został zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, wydane przez Ministerstwo Rozwoju, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r. oraz zgodnie z *Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* (Załącznik do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r.). Niniejszy Program wspiera realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na jej ożywienie gospodarcze, ekonomiczne oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystycznej.

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze mieszkaniowej i gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój turystyki. Cele osiągnięte w ramach strefy społecznej i kulturowej wpłyną na realizację celów w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej. Rewitalizacja jest ważną częścią myślenia o rozwoju Gminy – powinna stać się kluczowym programem społecznym i gospodarczym dla Gminy w odniesieniu do jego obszarów problemowych. Równocześnie jest ona procesem długotrwałym, kosztownym i wymagającym zachowania ciągłości oraz konsekwencji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tyczyn jest narzędziem realizowania wizji określonej w Planie Rozwoju Gminy Tyczyn na lata 2016-2022:

Gmina Tyczyn - nowoczesna gmina, zapewniająca swoim mieszkańcom wysoką jakość życia, dzięki pełnemu wykorzystaniu kapitału społecznego i bogatych walorów geograficzno-przyrodniczych w kreowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

Głównym założeniem *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* jest prowadzenie działań skoncentrowanych na prowadzeniu działań kompleksowych w celu inicjowania przemian przestrzennych, technicznych, ekonomicznych i przede wszystkim społecznych, których celem jest przywrócenie funkcjonalności poszczególnych terenów

i stworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego na obszarze problemowym/zdegradowanym – wymagającym interwencji publicznej.

Prawidłowo opracowany *Lokalny Program Rewitalizacji* musi charakteryzować się następującymi cechami:

- **kompleksowość**

➢ działania całościowe i wielowymiarowe, uwzględniające aspekty: społeczny, ekonomiczny, przestrzenny, techniczny, środowiskowy i kulturowy,

➢ włączenie środków z EFRR, EFS, FS, innych publicznych oraz prywatnych.

- **koncentracja**

➢ koncentracja na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach gminy gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa.

- **komplementarność**

➢ wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi, powiązanie działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy Tyczyn,

➢ efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi (współdziałanie instytucji, spójność procedur itp.),

➢ kontynuacja i dopełnienie przedsięwzięć zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013.

- **partycypacja**

➢ nierozerwalnie wpisane w proces rewitalizacji uczestnictwo we współdecydowaniu,

➢ musi mieć realny charakter,

➢ stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, programowania, wdrażania monitorowania i oceniania.

W tym celu w ramach przedmiotowego *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* dokonano:

➢ pełnej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego wskazanego w programie rewitalizacji oraz zdefiniowano dotykające go problemy. Diagnozą objęto łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne - infrastrukturalne i środowiskowe, a także kulturowe (w tym związane z dziedzictwem kulturowym) i techniczne,

- właściwego doboru narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru,
- zsynchronizowania uzupełniających się działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej (infrastrukturalnej i środowiskowej),
- ustalenia hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych,
- zrealizowania wynikającej z art. 5 rozporządzenia nr 1303/2013 zasady partnerstwa polegającej na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć, poprzez:

  a) zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w formie formularzy zamieszczonych na stronie internetowej gminy Tyczyn,
  b) spotkania, warsztaty, ankiety.

- otwarte konsultacje społeczne, badania ankietowe, indywidualne spotkania z ekspertami
- zastosowania podejścia do rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju Gminy Tyczyn.

Lokalny Program Rewitalizacji składa się z następujących części:

- CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA,
- CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA,
- CZĘŚĆ PROGRAMOWA.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania LPR-u oraz opis zaangażowania społeczności lokalnej w ten proces, a także uwarunkowania zewnętrzne dokumentu, tj. strategiczno -programowe i środowiskowe.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje charakterystykę obecnej sytuacji w Gminie Tyczyn w sferze przestrzennej, społecznej, gospodarczej, środowiskowej i kulturowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi oraz ich analizą, celem identyfikacji problemów i delimitacji obszarów kryzysowych w mieście.

Część programowa przedstawia najistotniejsze założenia procesu rewitalizacji zdegradowanych obszarów Gminy Tyczyn w latach 2016-2022, tj.: cel strategiczny rewitalizacji, horyzont czasowy dokumentu, obszary problemowe określone przestrzennie wraz z celami głównymi i celami szczegółowymi. Ponadto zostały tutaj wskazane priorytetowe projekty do realizacji oraz system ich wdrażania. Ważnym elementem jest również opracowany system monitoringu skuteczności działań wraz z systemem wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu oraz sposób ewaluacji i komunikacji społecznej dokumentu.

1.2. Zasady horyzontalne rewitalizacji

Partycypacja społeczna

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022 opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy w pracach nad Programem, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu.

Podczas prac nad diagnozą oraz założeniami Programu wykorzystano metody badawcze pozwalające dotrzeć do możliwie szerokiej grupy mieszkańców, umożliwiające uzyskanie opinii i indywidualnych ocen dotyczących kondycji poszczególnych obszarów definiowanych, jako problemowe.

Metodologia uspołecznienia procesu tworzenia Programu Rewitalizacji była zastosowana w oparciu o *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, wydane przez Ministerstwo Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016 r. oraz zgodnie z *Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*[2] i obejmowała działania polegające w szczególności na:

1) poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
2) prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
3) inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
4) zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
5) wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
6) zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

[2] Załącznik do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r.

Kompleksowa diagnoza

Diagnoza przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania ma charakter kompleksowy realizowany w oparciu o analizę danych ilościowych oraz jakościowych. Wyznaczenie obszarów kryzysowych zostało poparte analizą porównawczą udowadniającą konieczność podjęcia zintegrowanej interwencji na wyodrębnione obszary.

Ze względu na konieczność przedstawienia danych dedykowanych każdemu z wyznaczonych obszarów zdegradowanych, korzystano z informacji gromadzonych przez odpowiednie wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Tyczynie.

Koncentracja interwencji

Efektem prac nad *Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* jest wyznaczenie ograniczonych terytorialnie obszarów o charakterze kryzysowym dla których wartości wskaźników są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla gminy oraz województwa podkarpackiego. Dla gminy Tyczyn obszary zdegradowane, wymagające rewitalizacji, znajdują się w miejscowościach:

1. **Borek Stary,**
2. **Hermanowa,**
3. **Kielnarowa,**
4. **Matysówka,**
5. **Tyczyn.**

Obszar, obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar do rewitalizacji.

W wyniku konsultacji społecznych oraz pogłębionej diagnozy, na podstawie analizy danych statystycznych, oceny wartości wskaźników osiągniętych oraz zdiagnozowanych dodatkowych czynników gospodarczych i walorów funkcjonalno-przestrzennych obszarów zaniedbanych technicznie, a także z uwagi na ich istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy Tyczyn, na terenie wybranych jednostek urbanistycznych, jako obszar do rewitalizacji, wymagający wsparcia, przyjęto **centrum Tyczyna i tereny przylegające** (ul. Grunwaldzka, ul. Orkana, ul. Armii Krajowej, ul. Kościuszki – część (działka przy skrzyżowaniu z ul. Wyzwolenia), ul. Cicha, ul. Słowackiego, ul. Podwale, ul. Św. Krzyża, ul. Rynek, ul. Przesmyk, ul. Targowa, ul. Mickiewicza (część - do skrzyżowania z ul. Szopena), ul. Kopernika, ul. Parkowa (prawa strona) .

Obszar do rewitalizacji zajmuje powierzchnię 77,10 ha (0,771 km^2).

Koncentracja interwencji w wymiarze tematycznym – zaplanowane działania w ramach zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych obejmują określone dziedziny przewidziane do realizacji ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Wymiar społeczny oraz techniczny i przestrzenny został zdefiniowany w oparciu o kompleksową diagnozę sytuacji społecznej Gminy Tyczyn, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru kryzysowego.

Planowanie finansowe

Planowanie finansowe *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* było przeprowadzone w oparciu o możliwości rzeczywistego zbudowania montażu finansowego dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Szczegółowe informacje na temat montażu finansowego znajdują się w rozdziale 5. niniejszego opracowania. Założenia finansowe częściowo mają charakter indykatywny wynikający z długookresowego charakteru dokumentu oraz potencjalnych zmian w zakresie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

1.3.Nawiązanie do dokumentów strategiczno-programowych

Lokalny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na zdegradowanych obszarach gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
	POZIOM EUROPEJSKI	
1.	**Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**	Priorytet III. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu* – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Ponadto, wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych: CEL 1 *Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%* wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata. CEL 4 *Podniesienie poziomu wykształcenia*, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		CEL 5 *Wspieranie włączenia społecznego*, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydźwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.
	POZIOM KRAJOWY	
2.	**Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju**	Obszar *Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki: Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state"; Obszar *Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:* Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar *Efektywności i sprawności państwa*: Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
3.	**Strategia Rozwoju Kraju 2020**	Obszar strategiczny: *Sprawne i efektywne państwo*, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego. Obszar strategiczny: *Konkurencyjna gospodarka*, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego. Obszar strategiczny: *Spójność społeczna i terytorialna*, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.
4.	**Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie**	Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Cel 1 - Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność") Cel 2 - Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność") Cel 3 - Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność")
5.	**Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030**	Tworzenie estetycznej i uporządkowanej przestrzeni zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, respektując zróżnicowane kulturowo i historycznie tradycje architektoniczne oraz w

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		możliwie jak największym stopniu zachowującą walory naturalnego krajobrazu przyrodniczego. 1). Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. 2). Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. 3) Cel 6 - Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego
6.	**Umowa Partnerstwa**[3]	Głównym celem jest zwiększenie konkurencyjności gospodarki, poprawa spójności społecznej i terytorialnej kraju oraz poprawa efektywności administracji publicznej. 1). Cel Tematyczny 3. Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW), finansowego, doradczego i szkoleniowego. 2). Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach. 3). Cel tematyczny 6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami. 4). Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników. 5). Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.
7.	**Narodowy Plan Rewitalizacji**	Głównym celem jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.
8.	**Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020**	Głównym celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie

[3] *Umowa Partnerstwa* (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. (grudzień 2015r.)

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		dla budowy struktur administracyjnych państwa. 1). Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
9.	**Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020**	Głównym celem jest wspieranie procesów i inicjatyw, które wzmacniają wolę działania obywateli na rzecz dobra wspólnego i przyczyniają się do wzmocnienia zaufania, jako jednego z podstawowych komponentów życia społecznego, gospodarczego i kulturowego. 1). Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.
10.	**Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020**	Główny celem jest wzrost poziomu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej całej Polski Wschodniej i każdego z jej województw w rozszerzonej Unii Europejskiej z uwzględnieniem zasady trwałego i zrównoważonego rozwoju 1) Priorytet I - Oddziaływanie na poprawę jakości kapitału ludzkiego 2) Priorytet II - Budowanie społeczeństwa informacyjnego opartego na wiedzy 3) Priorytet III - Wspieranie gospodarki, wspieranie funkcjonowania MSP 4) Priorytet VII - Konserwacja i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego oraz ochrona różnorodności biologicznej
	POZIOM REGIONALNY I SUBREGIONALNY	
11.	**Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2020**	Działania Programu Rewitalizacji wpisuje się w główny cel strategii jest *„Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców”*. **Dziedzina działań strategicznych: SIEĆ OSADNICZA** ***3 CEL: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku*** **Priorytet 3.4.Funkcje obszarów wiejskich** **KIERUNKI DZIAŁAŃ :** 1. *Rozwój infrastruktury technicznej umożliwiający wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.* 2. *Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej służące zaspokajaniu potrzeb społecznych i kulturalnych w kontekście procesu odnowy wsi* 3. *Modernizacja przestrzeni wiejskiej*
12.	**Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa**	Dokument uwzględnia cele i priorytety określone w strategii rozwoju województwa, co z kolei przekłada się na kierunki

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
	Podkarpackiego - Perspektywa 2030	zagospodarowania przestrzennego oraz politykę przestrzenną. Ustala m.in.: podstawowe elementy sieci osadniczej, obszary funkcjonalne, systemy obszarów chronionych, rozmieszczenie infrastruktury społecznej i technicznej, a także wymagania w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego oraz dóbr kultury.
	POZIOM GMINNY	
13.	**Plan Rozwoju Gminy Tyczyn na lata 2016-2020**	Cele rewitalizacyjne wpisują się w zdiagnozowane problemy w Planie Rozwoju Gminy określone na podstawie analizy stanu społeczno-gospodarczego Gminy. Wytyczają ścieżki, którymi trzeba podążać, by osiągnąć założony zrównoważony rozwój Gminy. Celem wszystkich działań, które zostały ujęte w w/w dokumencie jest zrównoważony rozwój gminy z poszanowaniem środowiska naturalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych przy jednoczesnym założeniu, ze gmina powinna być atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, pracy i odpoczynku. Projekt opracowania Programu Rewitalizacji wzmocni zaplanowany w PR proces przemian służących wyprowadzaniu gminy ze stanu kryzysowego (Cel priorytetu 3- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu) str .30) Ponadto niska jakość życia w wymiarze społeczno- ekonomicznym i ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na terenie gminy wskazują na konieczność podjęcia działań w obszarach najbardziej kryzysowych (zdegradowanych również pod względem przestrzenno- funkcjonalnym (Priorytet 4 – Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, wsparcie napływu kapitału zewnętrznego poprzez poprawę infrastruktury i stworzenie przychylnego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, wzrost konkurencyjności gospodarki, tworzenie nowych miejsc pracy, wzrost zamożności gminy oraz poprawa stopy życiowej mieszkańców (str.31).
14.	**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tyczyn**	Celem głównym strategii jest zaplanowanie działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Tyczyn w sferze społecznej. Działania te związane są z rozwiązywaniem problemów społecznych, takich jak walka z bezrobociem, ubóstwem, patologiami czy wykluczeniem społecznym. Wskazane obszary problemowe: A. ZWALCZANIE BEZROBOCIA B. WSPARCIE RODZINY C. CHOROBA,NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, STAROŚĆ, SAMOTNOŚĆ
15.	**Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tyczyn**	Cele rewitalizacyjne wpisują się w sformułowane uwarunkowania rozwoju Gminy Tyczyn. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tyczyn określa cele jako „zachowanie przyrodniczych i kulturowych struktur i form użytkowania przestrzeni oraz walorów krajobrazowych przy jednoczesnym tworzenie warunków i szans dla racjonalnego gospodarowania w tym min. dla rozwoju funkcji gospodarczych bazujących na zasobach

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategicznego
		przyrody, które nie naruszyły by naturalnego układu elementów przyrodniczych oraz estetyki krajobrazu” Oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy , min. *„maksymalnego zachowania obiektów, obszarów, pojedynczych elementów w dotychczasowym stanie z jednoczesnym wspieraniem wszelkich inicjatyw adaptacyjnych, modernizacyjnych, rekonstrukcyjnych”*, które są zbieżne z celami rewitalizacyjnymi a zadania rewitalizacyjne zaplanowane do realizacji w latach 2016-2022 są zgodne z kierunkami inwestycyjnymi Studium.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY

2.1. Układ funkcjonalno-przestrzenny

2.1.1.Położenie i uwarunkowania przestrzenne

Gmina Tyczyn jest gminą miejsko-wiejską. Znajduje się w południowo-wschodniej Polsce, w centralnej części województwa podkarpackiego, w powiecie rzeszowskim.

Rysunek 1. Gmina Tyczyn na tle województwa podkarpackiego i powiatu rzeszowskiego.

Źródło: www.tyczyn.pl

Jako jednostka administracyjna graniczy: od północy z miastem wojewódzkim Rzeszowem, na małym odcinku od zachodu (wzdłuż Wisłoka) z gminą Boguchwała, od zachodu z gminą Lubenia, od południa z gminami Błażowa i Hyżne, a od wschodu z gminą Chmielnik.

Gmina ma bardzo korzystne położenie komunikacyjne, odległość od Rzeszowa wynosi około 1,5 km, od Dynowa - 30 km (droga krajowa Rzeszów - Dynów), od siedzib gmin Doliny Strugu: od Chmielnika Rzeszowskiego - 7 km, od Błażowej - 16 km i od Hyżnego - 7 km.

Obszar gminy Tyczyn rozciąga się na terenie Pogórza Karpackiego, a dokładniej należy do mezoregionu Pogórza Dynowskiego. Położenie to stanowi o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu. Grzbiety występujących tu wzniesień biegną w różnych kierunkach, różny jest stopień nachylenia stoków, które rzeźbią liczne cieki wodne i osuwiska. Wprawdzie różnica w bezwzględnej wysokości nad poziomem morza na obszarze gminy nie jest duża, lecz znacznie bardziej istotne są różnice w budowie geologicznej. Ona warunkuje nie tylko typ krajobrazu, ale też rodzaj występujących minerałów i gleb, a to z kolei wpływa na charakter świata roślin i zwierząt. W skład gminy wchodzi miasto Tyczyn oraz sołectwa: Borek Stary, Hermanowa, Kielnarowa, Matysówka.

Tabela 1. Powierzchnia miejscowości w Gminie Tyczyn

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	POWIERZCHNIA (km^2)	% OGÓŁU
1	Borek Stary	13,15 km^2	22,29
2	Hermanowa	17,99 km^2	30,49
3	Kielnarowa	12,90 km^2	21,86
4	Matysówka	5,30 km^2	8,98
5	Tyczyn	9,66 km^2	16,37
	GMINA OGÓŁEM:	**59 km^2**	**100**

Źródło: Urząd Miejski w Tyczynie

Gmina obejmuje obszar 59 km^2, co stanowi 5,1% powierzchni powiatu rzeszowskiego. Największą miejscowością jest Hermanowa. Jej powierzchnia stanowi 30,49% ogólnej powierzchni gminy. Najmniejszą miejscowością pod względem powierzchni jest Matysówka, która stanowi 8,68% gminy.

Gmina Tyczyn wchodzi w skład Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, skupiającego miasto Rzeszów i dwanaście gmin ościennych: Boguchwałę, Chmielnik, Czarną, Czudec, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenię, Łańcut, miasto Łańcut, Świlczę, Trzebownisko i Tyczyn. Stanowi także północno-zachodnią część mikroregionu Dolina Strugu, obejmującego gminy: Błażowa, Chmielnik, Hyżne i Tyczyn.

2.1.2.Polityka przestrzenna gminy

Podstawowym dokumentem regulującym warunki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego jest *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn Kierunki Zagospodarowania i Polityka Przestrzenna*[4] .

Polityka przestrzenna stanowi świadomą działalność podmiotu publicznego, jakim jest samorząd gminy. Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma na celu określenie długofalowego procesu kształtowania i ewolucji struktury przestrzennej jej obszaru wynikającą z uwarunkowań stanu, potrzeb i wymogów ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego, uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, a także kierunków polityki przestrzennej przyjętej przez państwo oraz regulacji prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej.

Szczegółowo opracowany dokument, jakim jest *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego* ustala następujące cele rozwoju przestrzennego, odpowiadające istniejącym uwarunkowaniom i problemom rozwoju:

- ochrona istniejących wartości kulturowych i krajobrazu,
- wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego i jego maksymalna ochrona,
- eliminowanie dotychczasowych zanieczyszczeń środowiska i przeciwdziałanie zanieczyszczaniu środowiska,
- ochrona najlepszych gleb przed zagospodarowaniem nierolniczym i zachowanie kompleksów terenów dla produkcji rolnej bez ich zabudowy,
- wykorzystanie walorów krajobrazu dla funkcji wypoczynkowo-turystycznych,
- przeciwdziałanie dalszemu rozpraszaniu zabudowy,
- tworzenie zwartych obszarów zabudowy o architekturze obiektów dostosowanej do cech regionu i krajobrazu, z funkcjonalnym układem komunikacji wewnętrznej i dogodnymi powiązaniami z otoczeniem, wyposażonych w infrastrukturę techniczną,
- zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i mienia na terenach zagrożeń powodziowych i na terenach osuwiskowych,
- likwidowanie barier urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych,
- rozwój usług publicznych i różnorodnej komercyjnej działalności gospodarczej (usługowej i produkcyjnej, w tym służącej obsłudze rolnictwa),

[4] Załącznik Nr1 do uchwały Nr XXXVIII/290/02 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 29 sierpnia 2002r. wraz ze Zmianą Nr1 Studium uchwaloną uchwałą Nr XI/58/2007 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 22 sierpnia 2007 r.

- rozbudowa powiązań komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych oraz modernizacja istniejących,
- rozwój systemów infrastruktury technicznej,
- zwiększenie lesistości obszaru.

Przyjęte cele strategiczne zrównoważonego rozwoju gminy Tyczyn będą realizowane zgodnie z ustalonymi kierunkami rozwoju gminy i przyjętą strukturą funkcjonalno- przestrzenną, z uwzględnieniem walorów i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. W zagospodarowaniu przestrzennym gminy i miasta będzie się dążyć do:

- rozwoju i ukształtowania środkowej części miasta Tyczyna jako wielofunkcyjnego centrum obsługi gminy i miasta oraz usługowych funkcji uzupełniających dla gmin sąsiednich i miasta Rzeszowa,
- utworzenia przestrzennie uporządkowanej, podmiejskiej zabudowy mieszkaniowej, wyposażonej w infrastrukturę komunalną i społeczną we wsi Matysówka,
- koncentracji zabudowy na predysponowanych do tego celu obszarach z wyposażeniem ich w infrastrukturę komunalną i społeczną w pozostałych miejscowościach,
- umożliwienia ograniczonego rozwoju zabudowy na obszarach rolnych częściowo zabudowanych lecz wyłącznie z zastosowaniem indywidualnych systemów wyposażenia w infrastrukturę techniczną i zapewnieniem dostępności komunikacyjnej przez inwestorów,
- powstawania i rozwoju obszarów zagospodarowania rekreacyjnego, turystycznego i wypoczynkowego,
- koncentracji komercyjnej działalności gospodarczej i usług komercyjnych na wyznaczonych terenach,
- lokalizacji obiektów usług publicznych w miejscach zapewniających optymalną dostępność dla mieszkańców,
- utrzymania i rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- utrzymania istniejących i utworzenia nowych kompleksów leśnych i zadrzewień.

Realizacja polityki przestrzennej, służącej wskazanym kierunkom rozwoju struktury przestrzennej gminy i miasta, poza określonymi działaniami w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, kulturowego, krajobrazu, rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej obejmującej cały obszar objęty studium, będzie zróżnicowana w wyznaczonych strefach:

- strefa centralna miejska „C”,

Strefa ta obejmuje centrum miasta Tyczyna wraz z jego otoczeniem i skupia obiekty, zespoły i układy zabytkowe, najważniejsze urzędy i instytucje publiczne oraz inne obiekty o funkcjach usługowych, mieszkaniowych i produkcyjnych.

- strefy koncentracji osadnictwa „M”,

Strefy koncentracji osadnictwa obejmują tereny istniejącej zabudowy o różnych funkcjach z przewagą budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego oraz tereny rolne, na których występuje największe zainteresowanie realizacją budownictwa jednorodzinnego i obiektów usługowych.

- strefy rolno-osadnicze „RM”,

Strefy rolno-osadnicze obejmują obszary rolne z występującą rozproszoną zabudową głównie zagrodową, przemieszaną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, usługową i produkcyjną nierolniczą

- strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej „R”,

Strefy rolniczej przestrzeni produkcyjnej to obszary niezabudowanych kompleksów gruntów rolnych oraz gruntów rolnych z nieliczną zabudową zagrodową i pojedynczą zabudową mieszkaniową jednorodzinną, występującą w dużym rozproszeniu.

- strefy rolne o przewadze gruntów wskazanych do zalesienia „RL”.

Strefy te obejmują tereny rolne ze sporadycznie występującą zabudową, położone na osuwiskach i stokach o dużych spadkach w sąsiedztwie istniejących terenów zalesionych, w niektórych obszarach źródliskowych cieków wodnych.

Poza strefami polityki przestrzennej wskazano obszary funkcjonalne oznaczone symbolami „U”, „UP”, „UT” i „DG”, które ze względu na istniejący lub przesądzony sposób zagospodarowania oraz predyspozycje związane z ich położeniem, dostępnością, stanem własności, predestynują do zagospodarowania dla określonych funkcji.

2.1.3.Infrastruktura techniczna

Gmina Tyczyn ma dobrze rozwiązane problemy łączności i telekomunikacji. Obsługę telekomunikacyjną prowadzi Spółdzielnia Telekomunikacyjna OST w Tyczynie. OST dysponuje nowoczesną centralą telefoniczną, zapewniającą wysoką jakość połączeń krajowych i międzynarodowych. Liczba abonentów telefonicznych OST wynosi obecnie 2273 (tabela 41), natomiast internetowych 1924 (tabela 42). Nielicznych abonentów obsługuje Telekomunikacja Polska SA. Ponadto obszar gminy jest objęty zasięgiem sieci telefonii komórkowych GSM: T-mobile, Plus, Orange i Play.

Gospodarka wodno-ściekowa

Woda w gminie Tyczyn dostarczana jest z trzech ujęć:

- z ujęcia EKO-STRUG w Tyczynie, z którego korzystają mieszkańcy Tyczyna (90% dostępności), Kielnarowej (70% dostępności) i Hermanowej (60%),
- z ujęcia EKO-STRUG w Tyczynie położonego w Rzeszowie z którego korzysta już 70% mieszkańców,
- z ujęcia MPWiK w Rzeszowie, z którego korzystają mieszkańcy Matysówki (10% dostępności).

Budowa wodociągów, ujęć wody i pompowni, prowadzona w planowy sposób, owocuje w postaci sukcesywnie oddawanych do użytku kolejnych odcinków sieci wodociągowo-kanalizacyjnej.

W 2014 r. z sieci wodociągowej w gminie Tyczyn korzystało 59,9% mieszkańców (w mieście Tyczynie 98,2%), z sieci kanalizacyjnej korzystało 66,2% mieszkańców (w mieście Tyczynie 87%).

Tabela 2. Odsetek mieszkańców Gminy Tyczyn korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,

Wyszczególnienie\okres	2012	2013	2014	Dynamika
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej [%] Gmina Tyczyn	55,2	57,6	59,9	120,52
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej [%] Miasto Tyczyn	95,1	95,5	98,2	103,59
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej [%] Gmina Tyczyn	58,4	63,6	66,2	121,25
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej [%] Miasto Tyczyn	82,5	83,3	87,0	107,27

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej jest przedsięwzięciem kosztownym i utrudnionym przez rozproszoną zabudowę obszaru gminy.

Niski stopień skanalizowania gminy Tyczyn rzutuje niekorzystnie na kształtowanie się wskaźników korzystania z oczyszczalni ścieków.

Tabela 3. Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków w Gminie Tyczyn

Wyszczególnienie\okres	2012	2013	2014	Dynamika
Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków [%] Gmina Tyczyn	**59,37**	**59,06**	**56,52**	**175,04**
Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków [%] Miasto Tyczyn	**94,39**	**95,33**	**95,41**	**162,59**

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zaopatrzenie w gaz

Wszystkie miejscowości gminy Tyczyn mają obecnie sieć gazową zasilaną gazem ziemnym wysokometanowym GZ-50 (poza obszarami o rozproszonej zabudowie, odległymi od centrum poszczególnych miejscowości). Średnioprężny gazociąg zainstalowany w Rzeszowie wykorzystywany jest do zasilania w gaz miasta Tyczyna oraz wsi Borek Stary, Hermanowa i Kielnarowa.

Odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej w gminie zmniejszył się z 57,5% w 2010 r. do 55,9% w 2014 r., tj. o 1,6 punktu procentowego. W 2014 r. był on 8 punktów procentowych niższy, niż w gminach powiatu rzeszowskiego. Korzystnie przedstawiała się pod tym względem sytuacja w mieście Tyczynie, gdzie odsetek mieszkańców korzystających z gazu wzrósł z 61,7% w 2010 r. do 69,3% w 2014 r., tj. o ponad 12%.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina Tyczyn ma dwustronne zasilanie energetyczne, co ma istotny wpływ na rozwój przedsiębiorczości. Energia elektryczna do miasta i gminy Tyczyn przekazywana jest przesyłowymi liniami energetycznymi Zakładu Energetycznego w Rzeszowie. Stan sieci średniego i niskiego napięcia na terenie gminy jest dobry. Tranzytowo przez gminę przebiegają trasy linii zasilających wysokiego napięcia (110 kV). Istnieje pełne pokrycie mocy zapotrzebowanej i możliwość podłączenia nowych odbiorców.

2.2. Sfera społeczna

2.2.1.Demografia

Liczba mieszkańców gminy Tyczyn, na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Tyczynie z dnia 31 grudnia 2014 r., wynosi 11 689. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,2 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Przejęcie przez miasto Rzeszów z Gminy Tyczyn miejscowości Biała (od 1 stycznia 2009 r.) spowodowało spadek ilości mieszkańców o 2031 osób. Kolejna zmiana granic spowodowana odejściem największego sołectwa gminy - miejscowości Budziwój (od 1 styczna 2010 r.), skutkowała spadkiem ilości mieszkańców o dalsze 4094 osoby. Mimo spadku ilości mieszkańców w latach 2009 i 2010, związanych z utratą dwóch sołectw o 6125 osób, tj. o 36,9%, liczba mieszkańców Gminy Tyczyn w kolejnych latach wzrastała.

Mieszkańcy Gminy Tyczyn stanowią ok 7% mieszkańców powiatu rzeszowskiego oraz 0,54% ludności województwa podkarpackiego. W Gminie Tyczyn na kilometr kwadratowy przypada 198 osób.

Tabela 4. Stan ludności w miejscowościach gminy Tyczyn, 31.12.2014 r.

Lp.	MIEJSCOWOŚCI	LUDNOŚĆ	%OGÓŁU
1	Borek Stary	1800	15,4
2	Hermanowa	2738	23,42
3	Kielnarowa	1920	16,43
4	Matysówka	1529	13,08
5	Tyczyn	3702	31,67
	GMINA OGÓŁEM:	**11 689**	**100**

Źródło: Urząd Miejski w Tyczynie

Największą miejscowością Gminy pod względem liczby mieszkańców jest miasto Tyczyn, jego mieszkańcy stanowią ponad 31% ludności gminy. Natomiast najmniejszą miejscowością jest Matysówka, której mieszkańcy stanowią 13,08% ogółu ludności w gminie.

Tabela 5. Przyrost naturalny w Gminie Tyczyn w latach 2012 -2015/ wg miejscowości.

Lp.	Miejscowość	2012	2013	2014	2015	Łącznie
1.	Borek Stary	-2	4	8	4	14
2.	Hermanowa	5	6	22	-6	27
3.	Kielnarowa	-2	9	13	2	22
4.	Matysówka	-2	5	8	1	12
5.	Tyczyn	23	25	-2	19	65
	Razem	**22**	**49**	**49**	**20**	**140**

Źródło: Urząd Miejski w Tyczynie

Na tendencję wzrostową liczby mieszkańców ma wpływ zarówno ruch naturalny, jak i migracje ludności. Wszystkie miejscowości gminy miały w okresie lat 2010 – 2015 dodatni przyrost naturalny. Największy przyrost naturalny wystąpił w mieście Tyczynie - wyniósł 65 osób, natomiast najmniejszy był w Borku Starym – 14 osób.

Tabela 6. Przyrost naturalny w Gminie Tyczyn w latach 2011-2014.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Urodziny	127	122	131	125
Zgony	97	100	82	76
Zgony niemowląt	1	0	1	0
Przyrost naturalny	**30**	**22**	**49**	**49**

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Gmina Tyczyn ma dodatni przyrost naturalny. W 2014 roku urodziło się 125 dzieci, w tym 73 dziewczynki co stanowi 58,4% wszystkich urodzonych dzieci oraz 52 chłopców (41,6%). Obecnie w Gminie Tyczyn można zaobserwować prawie równomierny rozkład ludności pod względem płci, liczba kobiet nieznacznie przewyższa liczbę mężczyzn (50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni).

Wskaźnik przyrostu naturalnego w analizowanym okresie wyniósł średnio: gmina Tyczyn – 3,18, powiat rzeszowski – 1,9; był zatem o 67,4% wyższy niż w powiecie rzeszowskim. Wskaźnik salda migracji wyniósł średnio: gmina Tyczyn – 7,20, powiat – 4,05; był więc o 77,7% wyższy niż w powiecie.

Tabela 7. Migracje ludności w gminie Tyczyn w latach 2012 -2015, stan na 31 grudnia 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	Dynamika
1.	Zameldowania ogółem	363	463	355	395	83,67
2.	Wymeldowania ogółem	252	334	230	275	76,18
	Saldo migracji	**111**	**129**	**125**	**120**	**108,11**

Źródło: Urząd Miejski w Tyczynie

Saldo migracji w latach 2012 – 2015 było trwale dodatnie i wynosiło przeciętnie 121 osób rocznie. Wysoki poziom salda migracji świadczy o atrakcyjności obszaru do osiedlania się i zamieszkania .

Tabela 8. Struktura wiekowa wg ekonomicznych kategorii wieku - Gmina Tyczyn (2011-2014).

	2011	2012	2013	2014
w wieku przedprodukcyjnym	2 420	2 410	2 467	2 435
w wieku produkcyjnym	6 996	7 106	7 161	7 145
w wieku poprodukcyjnym	1 742	1 769	1 836	1 920

	2011	2012	2013	2014
w wieku przedprodukcyjnym	2 420	2 410	2 467	2 435
w wieku produkcyjnym	6 996	7 106	7 161	7 145
w wieku poprodukcyjnym	1 742	1 769	1 836	1 920
% udział w ogólnej liczbie mieszkańców				
w wieku przedprodukcyjnym	21,2	20,9	20,6	20,3
w wieku produkcyjnym	62,7	63,0	62,50	62,1
w wieku poprodukcyjnym	15,6	15,7	16,0	16,7

Źródło: opracowano na podstawie danych z GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2014 r. 62,1% ogółu mieszkańców Gminy Tyczyn stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym (spadek w porównaniu z latami 2012-2014), 21,2% w wieku przedprodukcyjnym i 16,7% w wieku poprodukcyjnym (najwyższy odnotowany wskaźnik % w latach2011-2014). Powyższa analiza wskazuje, że społeczeństwo Gminy zaczyna się starzeć.

Zaobserwować można wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym i mniejszy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym Gmina Tyczyn liczy ogółem 11 689 mieszkańców (dane: GUS za 2014 r.). Na przestrzeni analizowanego okresu (2012-2014) liczba mieszkańców uległa zwiększeniu (o 2,21 %), inaczej niż w województwie podkarpackim (-6,68 %) oraz powiecie rzeszowskim(- 3,06 %).

Tendencja spadkowa w gminie Tyczyn dotyczy głównie ludności w wieku przedprodukcyjnym (zmniejszenie o 4,25 %). Maleje liczba osób w wieku produkcyjnym (o 2,83%) oraz niestety rośnie w wieku poprodukcyjnym (5,19%).

2.2.2.Rynek pracy i bezrobocie

Według danych GUS, na koniec grudnia 2014 r., na terenie gminy Tyczyn zarejestrowane były 692 osoby bezrobotne, w tym 356 kobiet (51,4%) i 336 mężczyzn (48,6%). Liczba osób bezrobotnych w gminie Tyczyn, w latach 2010-2014 zwiększyła się z 548 osób w 2010 r. do 692 osób w 2014 r., tj. o 26,3% .

Tabela 9. Stopa bezrobocia w Gminie Tyczyn w latach 2012-2015.

	STOPA BEZROBOCIA			
	2012	**2013**	**2014**	**2015**
Polska	*13,4*	*13,4*	*11,5*	*9,8*
Woj. podkarpackie	*16,3*	*16,4*	*14,8*	*13,2*
Powiat Rzeszowski	*14,5*	*14,8*	*13,9*	*12,8*

Źródło: GUS

Zarówno w Gminie Tyczyn, jak też w powiecie rzeszowskim, wskaźnik bezrobocia liczony jako relacja liczby osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym uległ w analizowanym okresie pogorszeniu. Dynamika negatywnych zmian w tym zakresie była wyższa w gminie Tyczyn, niż w powiecie rzeszowskim – nastąpił wzrost wskaźnika dla gminy Tyczyn o 22,8%, natomiast dla powiatu o 11,1%.

Tabela 10. Wskaźniki bezrobocia w Gminie Tyczyn na tle powiatu rzeszowskiego (2012-2015).

	2012	2013	2014	Dynamika
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym [osoby] Gmina Tyczyn	9,3	9,6	9,7	122,78
Udział kobiet w ogólnej strukturze bezrobotnych [%] (Gmina Tyczyn)	47,0	48,7	51,4	102,90

Źródło: GUS

Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. patologia, przestępczość czy uzależnienia od alkoholu), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny.

Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy.

Chcąc zmniejszać poziom bezrobocia, władze Gminy powinny skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów, a także stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na swoim terenie m.in. poprzez tworzenie odpowiedniego systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców lub poprzez wyznaczanie odpowiednich terenów inwestycyjnych.

2.2.3.Pomoc społeczna

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwana dalej Ustawą, określa warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej, poprzez:

- ustalenie zadań w zakresie pomocy społecznej;
- wskazanie rodzajów świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- określenie zasad organizacji pomocy społecznej;
- ustalenie zasad i trybu postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Według Ustawy pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- *ubóstwa,*
- *sieroctwa,*
- *bezdomności,*
- *bezrobocia,*
- *niepełnosprawności,*
- *długotrwałej lub ciężkiej choroby,*
- *przemocy w rodzinie,*
- *potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,*
- *potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,*
- *bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,*
- *trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;*
- *trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,*
- *alkoholizmu lub narkomanii,*
- *zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,*
- *klęski żywiołowej lub ekologicznej.*

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy

społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej,
  w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Działaniami z zakresu pomocy społecznej w gminie Tyczyn zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie.

Placówka jest samodzielną jednostką organizacyjno-budżetową. Celem działania Ośrodka jest pomoc w uzyskaniu samodzielności oraz możliwości finansowych, osobom i rodzinom zamieszkałym na terenie Gminy Tyczyn, umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Swoje zadania Ośrodek realizuje współdziałając z jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami i fundacjami.

M-GOPS w Tyczynie udziela pomoc finansową z tytułu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W gminie Tyczyn ze świadczeń pomocy społecznej korzysta 1053 osoby. (tabela poniżej)

Tabela 11. Liczba osób pobierająca świadczenia pomocy społecznej na terenie gminy Tyczyn, *stan na 31.12.2015 r.*

Charakter pomocy / **Miejscowość**	*Zasiłek okresowy*	*Zasiłek stały*	*Pobyt w domach pomocy społecznej*	*Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego*	*Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi*	*Usługi opiekuńcze*	*Dożywianie dzieci*
Borek Stary	85	6	2	0	1	5	55
Hermanowa	138	6	2	0	1	1	96
Kielnarowa	46	3	2	0	1	5	26
Matysówka	59	8	3	0	4	1	29
Tyczyn	100	24	5	1	4	9	47
RAZEM:	**428**	**47**	**14**	**1**	**11**	**21**	**253**

Źródło: MGOPS Tyczyn

2.2.4.Edukacja

Na terenie gminy funkcjonują następujące szkoły dla których gmina Tyczyn jest organem prowadzącym jednostki:

- Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Borku Starym,
- Szkoła Podstawowa im. Św. Królowej Jadwigi w Hermanowej,
- Szkoła Podstawowa w Kielnarowej,
- Szkoła Podstawowa im. Króla Kazimierza Wielkiego w Matysówce,
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Tyczynie,

- Publiczne Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Tyczynie.

Ponadto na terenie gminy Tyczyn funkcjonuje Zespół Szkół z Liceum Ogólnokształcącym w Tyczynie, dla którego organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Rzeszowie.

W okresie 2010 – 2014 liczba uczniów w szkołach podstawowych w gminie Tyczyn zmniejszyła się o 17 osób (2,2%), w gimnazjum o 64 osoby (6,1%), natomiast w Zespole Szkół - LO aż o 71 osób (28,7%). Niekorzystnie kształtowały się współczynniki skolaryzacji brutto. W 2014 r. w szkołach podstawowych wskaźnik ten wyniósł 86,6%, podczas gdy w powiecie rzeszowskim 89,3%; w szkołach gimnazjalnych natomiast wyniósł on odpowiednio 83,0% - gmina i 85,8% powiat.

W okresie analizy omawiane współczynniki obniżyły się w gminie w szkołach podstawowych o 7,6%, natomiast w gimnazjum aż o 16,1%. Wymienione wskaźniki wskazują, że coraz więcej rodziców, wysyła swoje dzieci do szkół poza swoim rejonem szkolnym, przede wszystkim do szkół rzeszowskich.

Tabela 12. Liczba uczniów i nauczycieli w placówkach edukacyjnych w gminie Tyczyn w roku szkolnym 2015/2016.

Lp.	Placówka edukacyjna	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli, w osobach	Liczba nauczycieli, w etatach
1.	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Borku Starym	**187**	**15**	**15,67**
	w tym oddział przedszkolny	20	1	1,17
	w tym punkt przedszkolny	23	6	1,80
2.	Szkoła Podstawowa im. Św. Królowej Jadwigi w Hermanowej	**197**	**16**	**14,95**
	w tym oddział przedszkolny	43	2	2
3.	Szkoła Podstawowa w Kielnarowej	**135**	**14**	**12,01**
	w tym oddział przedszkolny	21	1	1
	w tym punkt przedszkolny	15	1	1
4.	Szkoła Podstawowa im. Króla Kazimierza Wielkiego w Matysówce	**121**	**15**	**13,04**
	w tym oddział przedszkolny	18	1	1
	w tym punkt przedszkolny	15	1	1
5.	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Tyczynie	**376**	**36**	**35,37**
	w tym oddział przedszkolny	23	2	2
6.	Publiczne Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Tyczynie	**329**	**37**	**34,61**
7.	Zespół Szkół w Tyczynie (LO)	**147**	**24**	**14,97**
8.	Przedszkole Publiczne Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie	**154**	**10**	**10**

9.	Niepubliczne Przedszkole - "Chatka Puchatka" w Tyczynie[5]	**26**	**3**	**2,75**
10.	Niepubliczne Przedszkole Językowo-Ekologiczne „Wesołe Misie u SPEA-KERA" w Tyczynie	**24**	**2**	**1**
	RAZEM	**1 696**	**172**	**154,37**

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Tyczynie

Łącznie we wszystkich placówkach edukacyjnych na terenie gminy Tyczyn było 1696 uczniów, których wychowaniem i kształceniem zajmowało się 172 nauczycieli, zatrudnionych na 154,4 etatu. Wysoko wykształcona kadra nauczycielska podnosi swoje kwalifikacje w różnorodnych formach doskonalenia zawodowego i dokształcania.

2.2.5. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe aktywnie działają na rzecz społeczności lokalnej. Co roku wspólnie opracowywany jest *Program Współpracy Gminy Tyczyn z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*, który stanowi element polityki społecznej gminy. Jego zadaniem jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego poprzez partnerstwo między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi, umacnianie lokalnych działań, stwarzanie warunków dla powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz gminy oraz umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektu konkretnych zadań publicznych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się w następujących obszarach: upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i turystyki; kultury, ochrony tradycji i dziedzictwa kulturowego; promocji gminy; profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania patologiom społecznym; działalności na rzecz osób niepełnosprawnych; pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej. Przebiega w różnych formach: zlecania organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych, wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności, konsultowania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji, publikowania ważnych informacji dotyczących organizacji na stronach internetowych Urzędu Miejskiego i w „Głosie Tyczyna", udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w sesjach Rady Miejskiej z możliwością zabierania głosu.

2.2.6.Bezpieczeństwo

Analiza wskaźników przestępczości wskazuje, że gmina Tyczyn należy pod tym względem do najbardziej bezpiecznych wśród gmin ROF. Wyjątek stanowi miasto Tyczyn, gdzie poziom wskaźnika przestępczości na 1000 mieszkańców jest wyższy i dorównuje wskaźnikowi dla miasta Rzeszowa.

[5] Z dniem 31.12.2015 roku Niepubliczne Przedszkole „Chatka Puchatka" w Tyczynie zostało wykreślone z ewidencji szkół i placówek oświatowych w Gminie Tyczyn. Dzieci i kadrę pedagogiczną z przedszkola „Chatka Puchatka" z dniem 1 stycznia 2016 r. przejęło przedszkole „Wesołe Misie u SPEAKERA" w Tyczynie.

2.3. Sfera gospodarcza

ROLNICTWO

W gminie Tyczyn występują korzystne warunki glebowe i klimatyczne do produkcji rolnej, Jednak gospodarstwa rolne są bardzo silnie rozdrobnione. Działalność rolniczą utrudnia górzysty charakter obszaru gminy. W świetle wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 na terenie Gminy Tyczyn funkcjonuje ogółem 2 441 gospodarstw rolnych, z czego 1931 (79,1%) jest aktywnych rolniczo. Wśród gospodarstw aktywnych rolniczo dominują gospodarstwa bardzo małe, zajmujące powierzchnię do 1 ha; jest ich ok. 60%. Gospodarstw większych – od 1 – 5 ha jest w tej grupie 37,7%. Tylko 2% gospodarstw liczy od 5 – 10 ha. Gospodarstw o powierzchni większej niż 10 ha jest zaledwie 14 (0,7%) .

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Wśród zarejestrowanych na terenie gminy Tyczyn podmiotów gospodarczych zauważalny jest wzrost znaczenia sektora prywatnego (856 zarejestrowanych podmiotów w 2014 r.), który znacznie przewyższa sektor publiczny (21 zarejestrowanych podmiotów).

W sektorze prywatnym aż 85,06% podmiotów stanowiły podmioty osób fizycznych. W grupie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zdecydowanie dominują niewielkie, często jedno-, bądź kilkuosobowe firmy. Oznacza to, że pomimo dużej liczby podmiotów gospodarczych ilość miejsc pracy, które one tworzą, jest niewielka

Tabela 13. Podmioty gospodarcze w gminie Tyczyn w latach 2013-2014[6].

Wyszczególnienie		2012	2013	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem		**803**	**829**	**856**
sektor publiczny	**ogółem**	21	21	21
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	21	21	21
	spółki handlowe	0	0	0
sektor prywatny	**ogółem**	**803**	**829**	**856**
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	683	703	725
	sektor prywatny - spółki handlowe	39	45	44
	sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	6	6
	spółdzielnie	5	5	5
	fundacje	24	24	26
	stowarzyszenia i organizacje społeczne			

[6] Źródło: Podregiony 2015_woj.podkarpackie /GUS

Źródło: Dane GUS

Wśród ogółu podmiotów gospodarczych na terenie gminy Tyczyn w 2014 r., aż 95,7% stanowiły przedsiębiorstwa mikro- zatrudniające do 9 pracowników, 3,7% było natomiast przedsiębiorstw małych zatrudniających od 10 – 49 osób. Przedsiębiorstw średnich o zatrudnieniu od 50 – 249 pracowników było jedynie 7, tj. 0,8%. W gminie – po likwidacji Zakładów Mięsnych „Herman" S. A. nie funkcjonowało ani jedno przedsiębiorstwo duże, zatrudniające powyżej 250 osób.

2.4. Sfera środowiskowa

Położenie geograficzne

Gmina Tyczyn położona jest na pograniczu dwóch krain fizycznogeograficznych - Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego, a dokładniej należących do nich dwóch mezoregionów - Pradoliny Podkarpackiej i Pogórza Dynowskiego. Położenie to wpływa na zróżnicowane ukształtowanie terenu, od rozległych równin po teren pagórkowaty. Grzbiety występujących tu wzniesień biegną w różnych kierunkach, a stoki mają różny stopień nachylenia. Różnica w bezwzględnej wysokości nad poziomem morza obydwu tych obszarów nie jest duża, lecz znacznie bardziej istotne są różnice w budowie geologicznej. Warunkuje to nie tylko typ krajobrazu, ale też rodzaj występujących minerałów i gleb, a to z kolei wpływa na charakter świata roślin i zwierząt.

Powietrze atmosferyczne

Niezaprzeczalnym walorem gminy, zwłaszcza jej pagórkowatych terenów, jest łagodny klimat i w miarę czyste powietrze. Gmina Tyczyn jest bowiem gminą w której został przekroczony dopuszczalny poziom pyłu zawieszonego PM10[7]. Niekorzystnie na czystość powietrza wpływa niska emisja z palenisk domowych na paliwo stałe oraz z pojazdów mechanicznych, których ilość zwiększa się dynamicznie. Mimo to, gmina Tyczyn należy (obok gmin Lubenia i Chmielnik) do trzech, wśród trzynastu gmin ROF, emitujących do powietrza najmniej CO_2, bowiem tylko 77898,98 Mg CO2e/rok[8].

Środowisko przyrodnicze

O atrakcyjności krajobrazu gminy Tyczyn decyduje zróżnicowane ukształtowanie terenu i szata roślinna. Tereny zalesione zajmują obecnie 18,3% powierzchni gminy. W wielu miejscowościach gminy Tyczyn znajdują się cenne, zasługujące na ochronę obiekty dendrologiczne. Są to m.in.:

- dwa dęby szypułkowe w Tyczynie,
- lipa szerokolistna i dwa dęby szypułkowe w Borku Starym.

Na terenie całej gminy występują różne gatunki wolno żyjących zwierząt.

[7] Zob. „Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej …", przyjęty uchwałą XXXIII/608/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29.04.2013 (tab. 8, s. 40 Programu, wiersz 17).
[8] Zob. „Plan gospodarki niskoemisyjnej ROF", Rzeszów 2015 (tab. 16, s. 41).

Obszary chronione

Najcenniejszy pod względem krajobrazowym i przyrodniczym teren Pogórza Dynowskiego, w skład którego wchodzi obszar gmin Tyczyn, Chmielnik, Błażowa, Hyżne, Niebylec z wsią Gwoźnica oraz Markowa z wsią Husów, został objęty ochroną prawną jako tzw. obszar chronionego krajobrazu. Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje południowo-zachodnią część Pogórza Dynowskiego, jego cała powierzchnia to 24 620 ha. Na terenie gminy Tyczyn, Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje jej południowo-wschodnią część o powierzchni 941,60 ha.

W skład chronionego obszaru wchodzi fragment wzgórz rozciągających się na południowy wschód od drogi z Kielnarowej do Chmielnika (wzdłuż doliny potoku Chmielnik) i na wschód od biegnącej doliną Strugu drogi wojewódzkiej nr 878 z Rzeszowa do Dylągówki - na odcinku od Kielnarowej do granicy z gminą Błażowa. Najwyżej położoną partię wzgórz porasta tu 100-hektarowy kompleks leśny, tzw. Borkowski Las, poniżej rozciągają się malownicze pola i łąki poprzecinane jarami i zadrzewionymi dolinami potoków. Piękno obszaru gminy można podziwiać z ponad 20 miejsc określanych jako ciągi i punkty widokowe. Przez najciekawsze przyrodniczo i krajobrazowo tereny Hyżnieńsko-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu przebiegają fragmenty szlaków turystycznych: żółtego *Dookoła Rzeszowa* oraz niebieskiego wiodącego z Rzeszowa do Dynowa.

ROZDZIAŁ III

WYZNACZENIE OBSZARÓW KRYZYSOWYCH

3.1. Metodologia wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji

Na potrzeby analizy czynników określających stan kryzysowy, do zdiagnozowania przyjęto sołectwa[9] jako jednostki urbanistyczne umożliwiające porównanie wewnątrzgminnego stopnia zróżnicowania poszczególnych wskaźników degradacji[10]. W skład gminy wchodzi miasto Tyczyn oraz sołectwa: Borek Stary, Hermanowa, Kielnarowa, Matysówka

Rysunek 2. Gmina Tyczyn

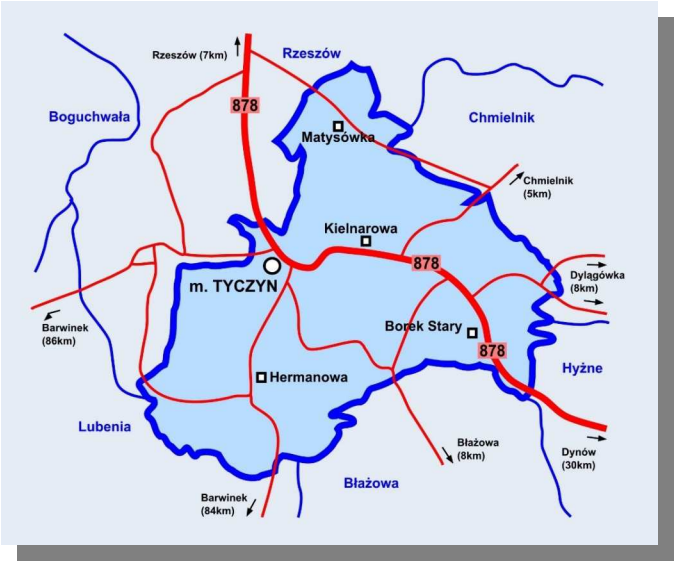

Źródło : http://Tyczyn.e-mapa.net/

[9] Dla usystematyzowania zbierania danych przyjęto sołectwo, jako najmniejszą jednostkę poddawaną analizie i najłatwiejszą do przebadania przez dostawców danych.

[10] Wskaźniki określone w wytycznych MIiR (w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, dokument przyjęty w dniu 3 lipca 2015 r.) opisujące negatywne zjawiska społeczne: poziom bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

3.1.1.Podstawowe informacje charakteryzujące poszczególne diagnozowane obszary.

Obszar gminy cechuje skupienie zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Układ ten jest kontynuacją historycznych układów ulicowych, charakterystycznych również dla gmin sąsiednich. Przeważają budynki typu zabudowy jednorodzinnej.

Tabela 6. Powierzchnia i ludność sołectw gminy Tyczyn.

L.P.	Sołectwa	Powierzchnia (ha)	% DO OGÓŁU	Liczba mieszkańców	% DO OGÓLU
1	Borek Stary	13,15	22,29%	1800	15,40%
2	Hermanowa	17,99	30,49%	2738	23,42%
3	Kielnarowa	12,9	21,86%	1920	16,43%
4	Matysówka	5,3	8,98%	1529	13,08%
5	Tyczyn	9,66	16,37%	3702	31,67%
GMINA OGÓŁEM		9069,83	59	100,00%	11689

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM .

Tabela 15. Jednostki urbanistyczne poddane diagnozie w gminie Tyczyn.

Sołectwa	Charakterystyka
Borek Stary	Borek Stary znajduje się 5 km na południowy wschód od Tyczyna. Graniczy od zachodu i północy z Kielnarową od wschodu z wsią Borówki (gm. Chmielnik), od południa z Nowym Borkiem (gm. Błażowa), od południowego wschodu z Brzezówką (gm. Hyżne). Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka nr 878 relacji Rzeszów-Dylągówka. Większą część wsi zajmują użytki rolne oraz lasy. Miejscowość lokowana na XV wiek. W miejscowości znajduje się Sanktuarium Matki Boskiej. Borek Stary słynie również z bardzo dobrej jakości wód mineralnych produkowanych na terenie miejscowości.
Hermanowa	Hermanowa to największa pod względem powierzchni miejscowość gminy Tyczyn znajdująca się na południe od Tyczyna. Ma najbardziej ze wszystkich miejscowości gminy urozmaiconą rzeźbę terenu - rozciąga się wzdłuż głębokiej doliny potoku Hermanówka. Samodzielną wsią została od 1507 roku, wcześniej obszar ten był przedmieściami Tyczyna. Wieś jest zabudowana głównie nowymi willowymi domami. Znajduje się tam kapliczka oraz źródełko do którego mieszkańcy przyjeżdżają po wodę.
Kielnarowa	Kielnarowa położona jest we wschodniej części gminy Tyczyn, nad rzeką Strug. Kiedyś była częścią Tyczyna, dopiero później została samodzielną

Sołectwa	Charakterystyka
	miejscowością. Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka nr 878 relacji Rzeszów-Dylągówka, wzdłuż której znajduje się najstarsza część wsi tworząca gęstą zabudowę. Zachowało się tu jeszcze kilkadziesiąt drewnianych domów i wiejskich zagród z XIX/XX w. oraz stary młyn wodny z XVIII w. W Kielnarowej znajduje się kampus Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie. W centrum wsi znajduje się Centrum Rekreacyjno-Kulturalne, kościół parafialny pw. Wniebowstąpienia Pańskiego, szkoła podstawowa i remiza OSP.
Matysówka	Matysówka to najmniejsza miejscowość gminy położona 4 km na północny wschód od Tyczyna. Położona jest na terenie pagórkowatym, wznoszącym się do 333 m n.p.m. i ok. 160 m nad doliną Wisłoka. Ma bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu. Główna zabudowa wsi ciągnie się po prawej stronie doliny, wzdłuż drogi prowadzącej z Zalesia do najwyższego krańca wsi - Działów. Po lewej stronie doliny leży część wsi zwana II Strona. Matysówka od północy i zachodu graniczy z Rzeszowem, od południa z Tyczynem i Kielnarową, od wschodu z Chmielnikiem. Wieś rozciąga się nad potokiem Matysówka, który po przepłynięciu Zalesia, na terenie Rzeszowa wpada do Strugu. Pierwsza pisana wzmianka o Matysówce pochodzi z 1423 r. W centrum wsi znajduje się Dom Ludowy - gruntownie przebudowany w połowie lat 90-tych, szkoła podstawowa, kościół pw. NMP Królowej Polski oraz remiza OSP.
Tyczyn	Tyczyn to siedziba władz gminnych, leży pomiędzy rzeką Strug a potokiem Hermanówka, na południe od Rzeszowa. Poza zwartą zabudową centrum, teren miasta rozciąga się w postaci trzech nieregularnych, wąskich pasów wcinających się w obszar sąsiednich miejscowości. Pas północno-wschodni, zabudowany posesjami Mokrej Strony i Łanów Tyczyńskich, dochodzi do Matysówki, gdzie graniczy z Łanami Kielnarowskimi, pas zachodzi rozciąga się w kierunku Rzeszowa – Potoki Tyczyńskie. W pasie południowym leżą zabudowania dzielnicy Zagrody i Lasku. Tyczyn został założony na mocy dokumentu króla Kazimierza Wielkiego, wystawionego w Niepołomicach , datowanego na 14 marca 1368 r. Od 1973 roku Tyczyn jest siedzibą władz miasta i gminy. Najważniejsze zabytki to: staromiejski układ urbanistyczny, kościół parafialny św. Katarzyny i Świętej Trójcy, zespół pałacowo-parkowy. Miasto zabudowane jest głównie zwartym, szeregowym budownictwem mieszkaniowym, znajduje się w nim kilka niskich bloków.

3.2.Identyfikacja zróżnicowania wewnątrzgminnego

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych jednostek statystycznych konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie

różnicują. Ze względu na charakter gminy Tyczyn (gmina miejsko-wiejska) i występujące tutaj zjawiska społeczne i demograficzne, jak również środowiskowe, przestrzenne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym ze wskazanych w ustawie o rewitalizacji poziomie.

Dla wyznaczonych obszarów (jednostek urbanistycznych –miejscowości) przeprowadzono diagnozę wskaźników opisujących negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze , środowiskowe techniczne i przestrzenno - funkcjonalne[11], czyli min. poziom bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji.

Tabela 16. Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników zjawisk społecznych do wyznaczania obszarów zdegradowanych.

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	METODOLOGIA	ŹRÓDŁO DANYCH
DEMOGRAFIA	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono, jako iloraz, iloczynu różnicy między liczbą zameldowań w miejscowości, a liczbą wymeldowań w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej. = ((Lzam – Lwym)*100)/ Lmm	GUS – Bank Danych Lokalnych, Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
	Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby osób w wieku poprodukcyjnym miejscowości i liczby osób w wieku produkcyjnym miejscowości, pomnożony przez 100% Wsk.deg.miej. = (Lopop/Loprs)*100%	GUS – Bank Danych Lokalnych, Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
	Mediana wieku	Wartość dla danej populacji wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób z tej populacji już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła.	GUS – Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2015, stan na 31.12.2014 r.
	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu różnicy między liczbą urodzeń żywych w miejscowości, a liczbą zgonów w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej. = ((Lużm – Lzm)*100)/ Lmm	GUS – Bank Danych Lokalnych, Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
RYNEK PRACY	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu liczby osób bezrobotnych poszukujących pracy pow.12 m-cy w miejscowości i liczby bezrobotnych ogółem w miejscowości, pomnożony przez 100%	Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie, stan na 31.12.2014 r.

[11] *Wskaźniki określone w wytycznych MIiR (w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, dokument przyjęty w dniu 3 lipca 2015 r.) opisujące negatywne zjawiska społeczne : poziom bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.*

		Wsk.deg.miej.=(Lobm/Lbm)*100%	
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu udziału bezrobotnych zarejestrowanych ogółem w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej.=(Lobm*100%)/Lbm	Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie, stan na 31.12.2014 r.
POMOC SPOŁECZNA	Liczba osób korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej.=(Lz*100)/Lmm	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie, stan 31.12.2014r.
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej.=(Lz*100)/Lmm	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie, stan 31.12.2014r.
EDUKACJA	Wyniki egzaminów 6-klasisty		Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie, stan 31.12.2015 r.
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz przestępstw i wykroczeń w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wska.deg.miej.= (Lzpg*100)/lms	Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, stan na 31.12.2014 r.
INTEGRACJA SPOŁECZNA	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby organizacji pozarządowych w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wska.deg.miej.= (Lopm*100)/lms	Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
	Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura)	Wskaźnik wyliczono jako iloczyn ilorazu udziału osób w głosowaniu w miejscowości podzielony przez liczbę wyborców w miejscowości i liczby 100 Wska.deg.miej.= (Logm/Lwybm)*100	Państwowa Komisja Wyborcza, stan na 31.12.2014 r.

Jednostki urbanistyczne, dla których wskaźnik **syntetyczny społeczny** jest gorszy niż średnia **dla całej gminy** może być potencjalnie uznany za zdegradowany, pod warunkiem występowania na nim, co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub

2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub

3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nie funkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	METODOLOGIA	ŹRÓDŁO DANYCH
PODMIOTY GOSPODARCZE	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wska.deg.miej.= (lzpg*100)/lmm	GUS – Bank Danych Lokalnych, Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Wskaźnik wyliczono jako iloraz liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości pomnożony przez 100 i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wska.deg.miej.= (lzpg*100)/lms	Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE	Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych	Wskaźnik wyliczono jako iloczyn ilorazu liczby budynków wybudowanych przed 1989 miejscowości i liczby budynków ogółem w miejscowości oraz liczby 100% Wska.deg.miej.= (Lb1989/Lbo)*100%	Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
OCHRONA ŚRODOWISKA	Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu osób korzystających z sieci gazowej w miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej.= (Losgm*100%)/Lmm	Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.
	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	Wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu osób korzystających z sieci wodociągowej miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej.= (Losw*100%)/Lms	Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	METODOLOGIA	ŹRÓDŁO DANYCH
	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	wskaźnik wyliczono jako iloraz iloczynu osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w miejscowości pomnożony przez 100% i faktycznej liczby mieszkańców miejscowości Wsk.deg.miej.= (Losk*100%)/Lmm	Urząd Miejski w Tyczynie, stan na 31.12.2014 r.

3.3.Analiza zjawisk negatywnych

3.3.1. Wskaźniki Społeczne

Kluczowa z punktu widzenia rewitalizacji *SFERA SPOŁECZNA* została poddana analizie, dzięki której wyprowadzono wskaźniki pokazujące kondycję poszczególnych jednostek statystycznych. Wartość wskaźników wyprowadzono z liczby bezwzględnej osób w poszczególnych kategoriach, którą przeliczono na 100 faktycznej liczby mieszkańców poszczególnych jednostek statystycznych oraz całej Gminy. Umożliwia to porównanie wartości wskaźnika pomiędzy jednostkami statystycznymi oraz w stosunku do wartości średniej dla całej Gminy Tyczyn.

Analizując wskaźniki z zakresu demografia , można zauważyć, iż w zakresie ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania wszystkie miejscowości w Gminie Tyczyn mają korzystniejszy wskaźnik iż dana referencyjna dla województwa , podobnie jak średnia całej Gminy.

Pozostałe wskaźniki mediana wieku, saldo migracji czy przyrost naturalny tylko w miejscowości Tyczyn są mniej korzystne niż dana referencyjna.

Tabela 17. Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu SFERA SPOŁECZNA – demografia.

Wskaźnik porównawczy / Jednostka urbanistyczna	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania		Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania		Mediana wieku		Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania		SUMA
Borek Stary	0,39	0	27,29 %	0	37,3	0	0,44	0	0
Hermanowa	0,40	0	27,27 %	0	37,3	0	0,80	0	0
Kielnarowa	0,36	0	27,30 %	0	37,3	0	0,68	0	0
Matysówka	0,39	0	27,26 %	0	37,3	0	0,52	0	0
Tyczyn	**0,10**	**1**	**26,01 %**	**0**	**39,5**	**1**	**-0,05**	**1**	**3**
GMINA OGÓŁEM	**0,30**		**26,87 %**		**38,2**		**0,42**		
	Wartość poniżej wartości referencyjnej.		*Wartość powyżej wartości referencyjnej.*		*Wartość powyżej wartości referencyjnej*		*Wartość poniżej wartości referencyjnej*		

Analizując pozostałe wskaźniki sfery społecznej można zauważyć występowanie niekorzystnych wskaźników w każdej miejscowości, ale w różnym natężeniu.

Tabela 18. Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu SFERA SPOŁECZNA – rynek pracy, pomoc społeczna, edukacja.

Wskaźnik porównawczy	**RYNEK PRACY**		**POMOC SPOŁECZNA**		**EDUKACJA**		**SUMA**
Jednostka urbanistyczna	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania		Wyniki egzaminów 6-klasisty		
Borek Stary	54,13 %	0	**10,77**	**1**	70,9 %	0	1
Hermanowa	57,23 %	0	**10,37**	**1**	**65,5 %**	**1**	2
Kielnarowa	51,54 %	0	7,9	0	70,6 %	0	0
Matysówka	**58,82 %**	**1**	**10,98**	**1**	**65,7 %**	**1**	3
Tyczyn	**62,26 %**	**1**	6,88	0	72,0 %	0	1
GMINA OGÓŁEM	**57,73%**		**9,00**		**68,94%**		
WARTOŚĆ REFERENCYJNA	*Wartość powyżej wartości referencyjnej.*		*Wartość powyżej wartości referencyjnej*		*Wartość poniżej wartości referencyjnej*		

Tabela 19. Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu SFERA SPOŁECZNA – bezpieczeństwo publiczne , integracja społeczna.

Wskaźnik porównawczy	**BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE**			**INTEGRACJA SPOŁECZNA**			**SUMA SFERA SPOŁECZNA OGÓLEM**
Jednostka urbanistyczna	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania		**SUMA**	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania		**SUMA**	
Borek Stary	1,05	0	0	0,16	1	1	**2**
Hermanowa	1,16	0	0	0,07	1	1	**3**
Kielnarowa	1,40	0	0	0,21	0	0	**0**
Matysówka	1,04	0	0	0,07	1	1	**4**
Tyczyn	**3,40**	**1**	**1**	0,27	0	0	**5**

GMINA OGÓŁEM	**1,88**		**0,17**	
WARTOŚĆ REFERENCYJNA	*Wartość powyżej referencyjnej*		*Wartość poniżej wartości referencyjnej*	

Niekorzystne zjawiska w sferze społecznej w największym nasileniu obserwuje się w miejscowości Tyczyn.

Natężenie problemów SFERA SPOŁECZNA

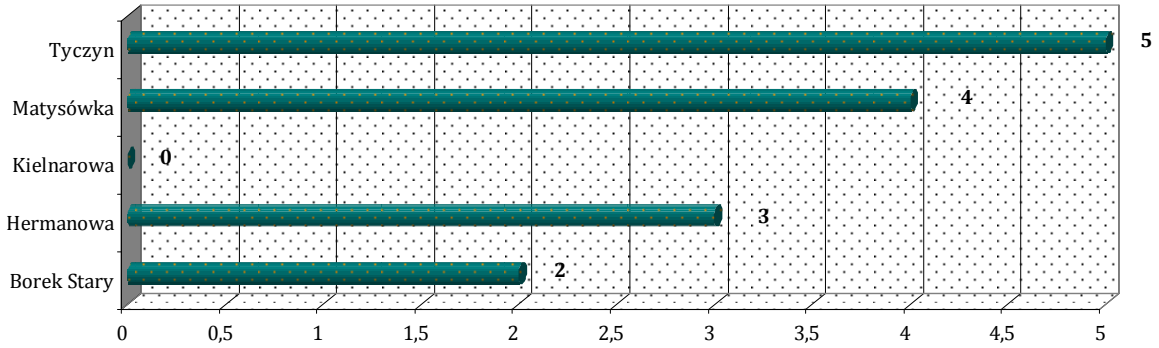

3.3.2. Wskaźniki gospodarcze

Teren Gminy Tyczyn to nie tylko obszar rozwojowy dla rolnictwa. Głównym elementem rozwoju gospodarki Gminy jest drobna działalność pozarolnicza, w której istnieje przewaga handlu i drobnych usług. Według stanu na koniec roku 2014 w gminie Tyczyn, w rejestrze REGON zarejestrowanych było 878 podmiotów gospodarczych, tj. o 111 (14,6%) więcej niż w roku 2010, z czego 725 podmiotów, tj. o 84 więcej (13,1%) należało do osób fizycznych.

Analiza obszarów kryzysowych pod względem gospodarczym jest przeprowadzana w oparciu o wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób oraz liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania. Bazowano tu na danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Krajowego Rejestru Sądowego rejestru przedsiębiorców. Ujęto, zatem w analizie wszystkie podmioty gospodarcze aktywnie działające w gminie.

Tabela 20. Podmioty gospodarcze – wskaźnik: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania, stan na 31.12.2014 r.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania		
Miejscowości		**Wskaźnik degradacji dla miejscowości**
1	Borek Stary	6,61

2	Hermanowa	5,33
3	Kielnarowa	7,13
4	Matysówka	7,91
5	Tyczyn	9,59
GMINA OGÓŁEM		**7,51**
wartość referencyjna		*Wartość poniżej wartości referencyjnej*

Tabela 21. Podmioty gospodarcze – wskaźnik: liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania, stan na 31.12.2014 r.

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania		
Miejscowości		**Wskaźnik degradacji dla miejscowości**
1	Borek Stary	0,27
2	Hermanowa	0,25
3	Kielnarowa	0,57
4	Matysówka	0,52
5	Tyczyn	0,40
GMINA OGÓŁEM		**0,39**
wartość referencyjna		*Wartość poniżej wartości referencyjnej*

Jak widać tylko w 3 miejscowościach Borek Stary, Hermanowa i Kielnarowa liczba nowo zarejestrowanych firm jest niższa niż wskaźnik referencyjny.

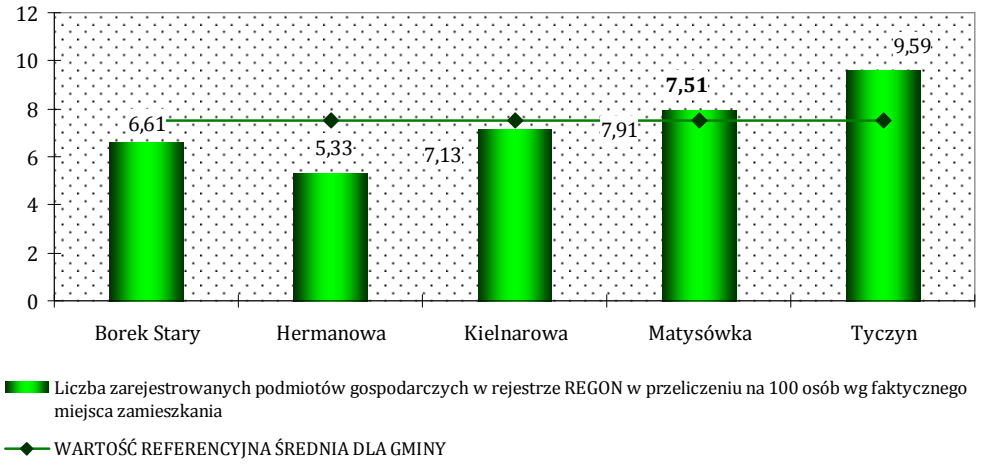

3.3.3. Wskaźniki przestrzenno –funkcjonalne i techniczne

Analiza stanu technicznego zabudowy znajdującej się na terenie Gminy Tyczyn pokazuje degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym. Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków mieszkalnych jest widoczny w każdej miejscowości Gminy. W miejscowościach Hermanowa, Borek Stary czy Tyczyn ich ilość przekracza 50% ogólnej liczby budynków mieszkalnych.

Tabela 22. Uwarunkowania przestrzenne – wskaźnik: liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych, stan na 31.12.2011 r.

Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych		
Miejscowości		**Wskaźnik degradacji dla miejscowości**
1	**Borek Stary**	**58,29 %**
2	**Hermanowa**	**61,98%**
3	Kielnarowa	48,22%
4	Matysówka	36,20%
5	**Tyczyn**	**51,94%**
GMINA OGÓŁEM		**51,42%**
Wartość referencyjna		*Wartość powyżej wartości referencyjnej*

Diagnozując zjawisko niekorzystne, porównując do wartości referencyjnej przypisanej obszarom rewitalizacji , w każdej miejscowości ilość budynków wybudowanych przed 1989 rokiem jest poniżej wartości referencyjnej.

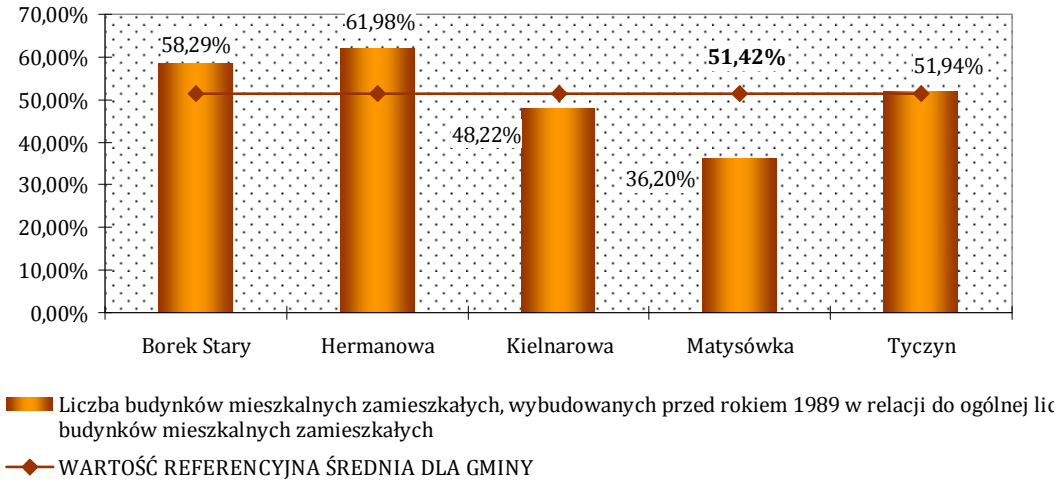

3.3.4. Wskaźniki środowiskowe

Jednym z wskaźników obrazujących stan techniczny zabudowy mający wpływ na stan środowiska jest

- Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej
- Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej
- Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej

Tabela 23. Uwarunkowania środowiskowe – wskaźniki: odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, stan na 31.12.2014 r.

Wskaźnik porównawczy / Jednostka urbanistyczna	Odsetek ludzi korzystającej z sieci gazowej		Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej		Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej		**SUMA**
Borek Stary	41,1 %	1	3,8 %	1	55,8 %	1	**3**
Hermanowa	43 %	1	73,1 %	0	66,4 %	1	**2**
Kielnarowa	53,3 %	0	56,0 %	0	48,8 %	1	**1**
Matysówka	53,6 %	0	57,5 %	0	79,2 %	0	**0**
Tyczyn	72,6 %	0	84,0 %	0	82,8 %	0	**0**
GMINA OGÓŁEM	**52,72 %**		**54,88 %**		**66,6 %**		
WARTOŚĆ REFERENCYJNA	*Wartość poniżej wartości referencyjnej*		*Wartość poniżej wartości referencyjnej*		*Wartość poniżej wartości referencyjnej*		

Jak widać problemy z ochroną środowiska występują w każdej miejscowości z wyłączeniem miejscowości Tyczyn.

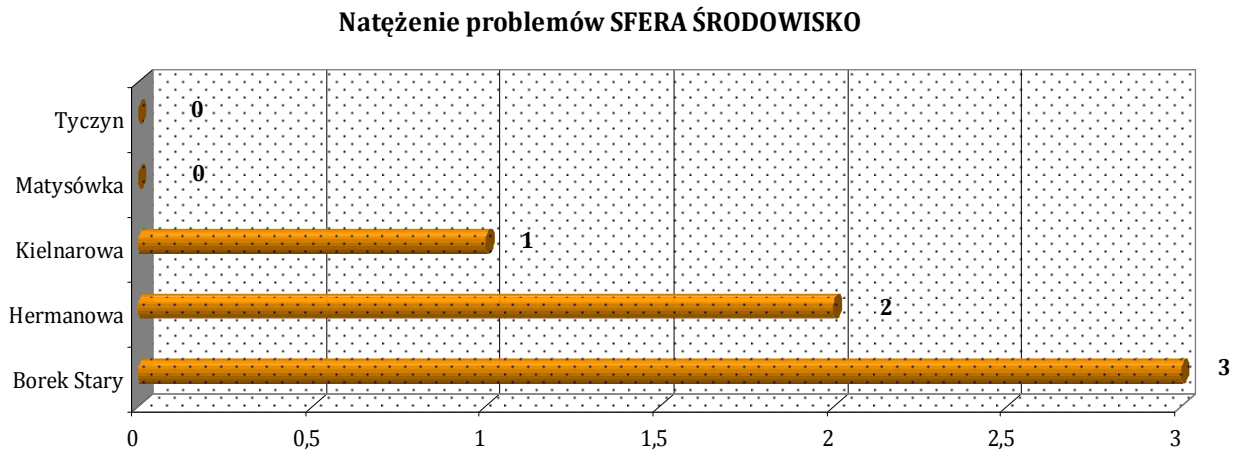

3.4.Wyniki delimitacji i wskazanie obszarów do rewitalizacji

O obszarze problemowym możemy mówić w sytuacji, gdy na danym terenie stan kryzysowy występuje nie tylko w odniesieniu do sfery architektoniczno-urbanistycznej czy przestrzennej danego obszaru, lecz związany jest przede wszystkim ze sferą społeczną i gospodarczą , warunkującą funkcjonalność terenu. Podstawowym kryterium wyznaczenia obszaru, jako „kryzysowego" i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza niż średnia dla gminy oraz przy uwzględnieniu wartości referencyjnych.

Poniżej zaprezentowano wartości wskaźników umożliwiających delimitacje obszaru zdegradowanego dla każdej miejscowości Gminy Tyczyn.

Tabela 24. Analiza wskaźników z poszczególnych sfer: SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ, ŚRODOWISKOWEJ

Wskaźnik porównawczy	Borek Stary	Hermanowa	Kielnarowa	Matysówka	Tyczyn
SFERA SPOŁECZNA					
DEMOGRAFIA	-	-	-	-	+
RYNEK PRACY	-	-	-	+	+
POMOC SPOŁECZNA	+	+	-	+	-
EDUKACJA	-	+	-	+	-
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	-	-	-	-	+
INTEGRACJA SPOŁECZNA	+	+	-	+	-
SFERA GOSPODARCZA					
PODMIOTY GOSPODARCZE	+	+	-	-	-
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA					
Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989	+	+	-	-	+
SFERA ŚRODOWISKO					
Wyposażenie w infrastrukturę gazową , wodociągową kanalizacyjną	+	+	+	-	-

3.5. Ranking terenów zdiagnozowanych, jako obszary kryzysowe

Analizując zjawiska kryzysowe SFERY SPOŁECZNEJ w gminie na podstawie wskazanych w *Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* czynników decydujących o występowaniu negatywnych zjawisk społecznych oraz biorąc pod uwagę, iż obszar zdegradowany to obszar, w którym występuje ponadto co najmniej jeden z negatywnych wskaźników gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych czy technicznych, wyznaczono dla gminy Tyczyn obszary zdegradowane, wymagające rewitalizacji, w miejscowościach:

1. **Borek Stary,**
2. **Hermanowa,**
3. **Matysówka,**
4. **Tyczyn**

przy czym największa liczba badanych negatywnych zjawisk w **sferze społecznej** występuje w miejscowości Tyczyn.

3.6. Zasięg terytorialny obszaru i uzasadnienie jego wyboru

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się przesłankami wynikającymi z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz zapisami Wytycznych Ministerstwa w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020: obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk; obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego; obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Wyznaczając obszary do rewitalizacji na terenie zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych w Gminie Tyczyn brano pod uwagę analizę danych statystycznych, oceny wartości wskaźników osiągniętych oraz zdiagnozowanych dodatkowych czynników gospodarczych i walorów funkcjonalno-przestrzennych obszarów zaniedbanych technicznie a także z uwagi wynikające z badań ankietowych przeprowadzonych podczas konsultacji społecznych wśród mieszkańców Gminy Tyczyn.

OBSZARY DO REWITALIZACJI

W kontekście prac rewitalizacyjnym, kluczowym etapem jest wyznaczenie obszarów rewitalizacji. Miejsc, w których koncentrują się negatywne zjawiska w 5 wymiarach: społecznym oraz gospodarczym, przestrzennym, środowiskowym lub technicznym, ze szczególnym uwzględnieniem tego pierwszego. Obszar, obejmujący całość lub część obszaru

zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji , na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Zapisy ustawy o rewitalizacji, a także szczególna koncentracja negatywnych zjawisk w badanych jednostkach urbanistycznych stały się podstawą do wskazania części obszaru zdegradowanego jako obszaru rewitalizacji, wybierając tereny, które zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, w których gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszarem rewitalizacji objęto :

centrum Tyczyna i tereny przylegające (ul. Grunwaldzka, ul. Orkana, ul. Armii Krajowej, ul. Kościuszki – część (działka przy skrzyżowaniu z ul. Wyzwolenia), ul. Cicha, ul. Słowackiego, ul. Podwale, ul. Św. Krzyża, ul. Rynek, ul. Przesmyk, ul. Targowa, ul. Mickiewicza (część - do skrzyżowania z ul. Szopena), ul. Kopernika, ul. Parkowa (prawa strona) .

Powierzchnia obszaru rewitalizacji: 77,10 ha (0,771 km2) – 1,3% powierzchni Gminy Tyczyn Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji: 579 – 4,9% mieszkańców Gminy Tyczyn .

Rysunek 3. Wyznaczony obszar do rewitalizacji w miejscowości Tyczyn.

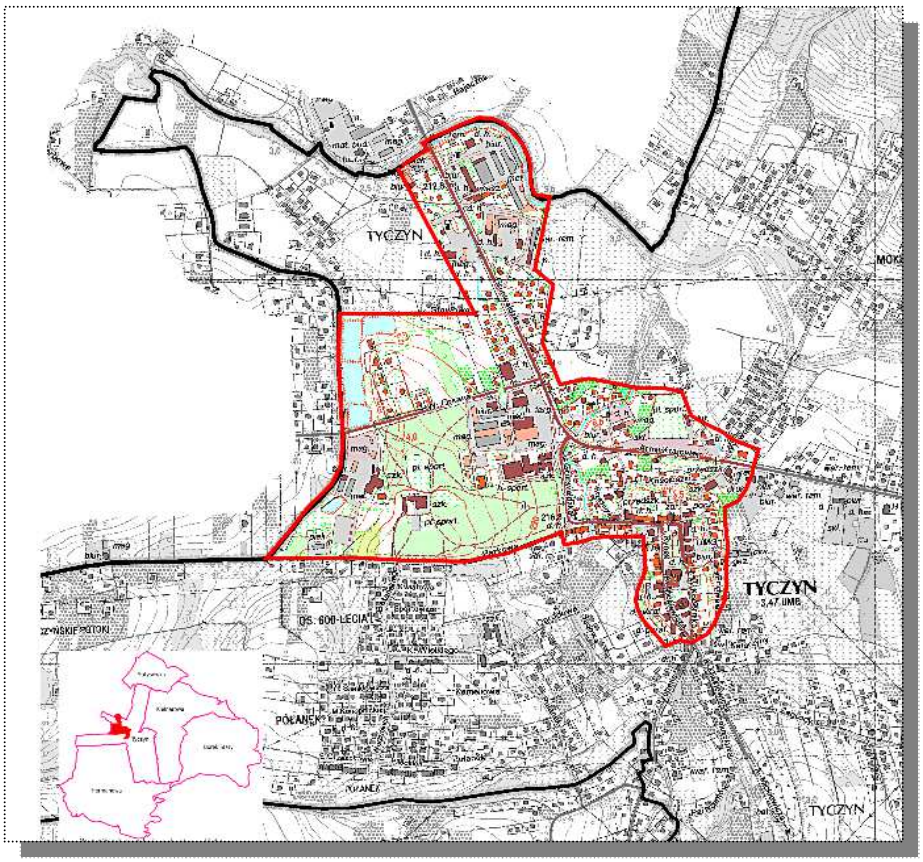

Źródło: Urząd Miejski w Tyczynie

Wyznaczony obszar, został także wskazany w badaniach opinii społecznej: 95% respondentów wskazało Tyczyn jako miejsce, w którym powinno się przeprowadzić rewitalizację. Wskazany obszar jest terenem zurbanizowanym, zaludnionym z wieloma problemami, szczególnie społecznymi i przestrzennymi, takimi jak: bezrobocie, ubóstwo i nie zadawalająca jakość przestrzeni publicznej oraz dostępność do infrastruktury społecznej.

Badania ankietowe przeprowadzane z mieszkańcami gminy miały na celu zebranie opinii o miejscu swego zamieszkania, w kontekście opracowywanego Lokalnego Programu Rewitalizacji. W badaniu wzięło udział 49 osób. Ankiety realizowane były podczas warsztatów w trakcie konsultacji społecznych oraz na losowej próbie mieszkańców w dniach 11,12 października 2016 r. Badanie realizowane było w centralnych punktach gminy Tyczyn, w okolicach instytucji publicznych (ośrodek zdrowia, Urząd Miejski) oraz obiektów generujących ruch mieszkańców (sklepy, przystanki).

W pierwszej kolejności zapytano mieszkańców o ocenę miejscowości, która ich zdaniem powinna być poddana procesowi rewitalizacji, aby oczekiwane zmiany poprzez działania rewitalizacji były najbardziej efektywne. Zdaniem mieszkańców w pierwszej kolejności działania rewitalizacyjne powinny być realizowane na terenie miejscowości Tyczyn (95% respondentów), następnie Hermanowa (21%) , Borek Stary (21%).

44% badanych mieszkańców Gminy Tyczyn przyznało, że zauważa miejsca na terenie gminy, które potrzebują zmiany, nowego, zintegrowanego podejścia. Przeciwnego zdania było niespełna 30% respondentów, podobna grupa nie miała wyrobionego zdanie w tym temacie (26%). Osoby, które dostrzegły takie obszary, w swych spontanicznych odpowiedziach wskazywały m.in. ograniczoną liczbę miejsc spotkań, integracji, rekreacji dla mieszkańców (szczególnie dla młodzieży), słabo zagospodarowaną przestrzeń publiczną - ubogą w elementy małej architektury (ławki, altany, kosze na śmieci itp.). Podnoszono także kwestie zanieczyszczenia środowiska – palenia śmieci lub niskiej jakości paliw (np. miał węglowy), niską emisję .

Szukając uzasadnienia dla takich opinii zapytano mieszkańców o problemy do rozwiązania w procesie rewitalizacji a które są dotkliwe na wskazanych obszarach w sferach: SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONLNEJ, ŚRODOWISKOWEJ.

Badani mieszkańcy spośród listy przykładowych problemów społecznych, wskazali występujące najczęściej na terenie gminy. Jako wiodące problemy mieszkańcy wskazywali kwestie związane z ubóstwem, niewystarczająco rozwiniętą ofertą i infrastrukturą kulturalną oraz zanieczyszczeniem środowiska naturalnego – ich istnienie na terenie gminy dostrzegło każdorazowo ponad 70% badanych.

Wykaz wskazanych problemów, które są zauważalne na terenie gminy

Problemy występujące na terenie gminy, na które powinien odpowiedzieć Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Tyczyn	tak	nie	nie wiem
ubóstwo	78%	12%	10%
bezrobocie	72%	5%	23%
przestępczość	16%	26%	58%
niska estetyka otoczenia	69%	10%	21%
brak infrastruktury społecznej (np.żłobki)	59%	7%	34%
niewielka ilość (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw	26%	12%	62%
brak lub słaba aktywność ośrodków rekreacyjnych i sportowych	69%	12%	19%
niewystarczająco rozwinięta oferta Z infrastrukturą kulturalną	78%	14%	8%
emigracja z Gminy młodych i dobrze wykształconych osób	74%	8%	18%
dostęp do mediów (min. kanalizacja , wodociągi)	23%	43%	34%
Chuligaństwo	12%	25%	64%

Przeprowadzona diagnoza, wsparta wynikami badań ankietowych zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały podobszaru i jego otoczenia:

SFERA SPOŁECZNA	
NEGATYWY	**POZYTYWY**
1. Niski poziom kapitału społecznego. 2. Zaburzenia stosunków międzyludzkich (nieżyczliwość, nietolerancja, obojętność, egoizm 3. Bezrobocie (izolacja społeczna, brak zaufania do samego siebie, niskie dochody, stres w rodzinie, spadek kondycji intelektualnej i duchowej, pogorszenie zdrowia psychicznego i fizycznego, ograniczony dostęp do rynku mieszkaniowego, mniejsze możliwości transportu, niewystarczający stopień mobilności zawodowej itp.) 4. Złe warunki życia emerytów i osób niepełnosprawnych	1. Wysoki poziom bezpieczeństwa 2. Duża liczba zarejestrowanych NGO

SFERA GOSPODARCZA, PRZESTRZENNO -FUNKCJONALNA	
NEGATYWY	**POZYTYWY**
1. Brak miejsc i aktywności integrujących mieszkańców; 2. Zubożenie społeczeństwa (wzrost nierówności dochodowych, ograniczenie siły nabywczej gospodarstw domowych 3. Niewystarczająca oferta usług dedykowanych seniorom; 4. Brak wystarczającej oferty zagospodarowania wolnego czasu dzieciom i młodzieży ; 5. Jakość powietrza – nadmierna „niska emisja”;	1. Pełnienie funkcji reprezentacyjnej Gminy; 2. Koncentracja usług publicznych/instytucji publicznych; 3. Koncentracja usług komercyjnych.

Obszar o dużym nagromadzeniu obiektów o ważnych funkcjach społecznych (szkoła, kościół) przy jednoczesnym braku infrastruktury społecznej (brak przedszkola, żłobka) oraz braku infrastruktury służącej zaspokojeniu lokalnych potrzeb związanych z infrastrukturą handlową.

Dodatkowo w najbliższej okolicy bardzo dużo domów, w których mieszkańcy nie mają dostępu do infrastruktury rekreacyjnej, a także miejsc umożliwiających odpoczynek i spotkania (zagospodarowany skwer, plac stanowiący naturalne miejsce spotkań).

Jest to obszar z dużym potencjałem dla stworzenia infrastruktury służącej rozwojowi aktywności dzieci i młodzieży oraz promowaniu i rozwijaniu zainteresowań związanych z aktywnością ruchową.

Obszar ten wykazuje duże zapotrzebowanie na działania w sferze społecznej, funkcjonalno-przestrzennej i gospodarczej. Jest to obszar perspektywiczny z uwagi na jego położenie i należy dążyć do wprowadzenia nowych funkcji celem ograniczenia negatywnych zjawisk występujących w w/w sferach.

3.6.1.Analiza SWOT obszarów do rewitalizacji

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Pełnienie funkcji reprezentacyjnej Gminy, • Koncentracja usług publicznych/instytucji publicznych , • Koncentracja usług komercyjnych.	• Kumulacja ubóstwa , • Kumulacja bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy , • Brak miejsc i aktywności integrujących mieszkańców, • Niewielkie zaangażowanie mieszkańców obszaru w życie społeczności, • Niewystarczająca oferta usług dedykowanych seniorom, • Brak wystarczającej oferty zagospodarowania wolnego czasu dzieciom i młodzieży , • Jakość powietrza – nadmierna sezonowa „niska emisja”, • Stan dróg .

3.6.2. Zasięg terytorialny obszaru i uzasadnienie jego wyboru w odniesieniu do wskaźników referencyjnych dla województwa podkarpackiego.

Wskazany obszar do rewitalizacji wykazuje także niekorzystne wskaźniki w odniesieniu do wskaźników referencyjnych dla województwa podkarpackiego określonych w *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* (Załącznik do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r.).

Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji zgodnie z „Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 -2020”:

1. **Kategoria:** DEMOGRAFIA

Nazwa wskaźnika: Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na 31.12.2014)

Saldo migracji na pobyt stały na obszarze rewitalizacji (stan na 31.12.2014 r.)				
Obszar rewitalizacji		**Zameldowania**	**Wymeldowania**	**Saldo migracji**
1	Tyczyn, ul. Grunwaldzka	15	17	-2
2	Tyczyn, ul. Orkana	21	22	-1
3	Tyczyn, ul. Armii Krajowej	0	0	0
4	Tyczyn, ul. Cicha	0	2	-2
5	Tyczyn, ul. Słowackiego	2	1	1
6	Tyczyn, ul. Podwale	2	3	-1
7	Tyczyn, ul. Św. Krzyża	6	7	-1
8	Tyczyn, ul. Rynek	2	7	-5
9	Tyczyn, ul. Przesmyk	0	0	0
10	Tyczyn, ul. Targowa	1	0	1
11	Tyczyn, ul. Mickiewicza (część - do skrzyżowania z ul. Szopena)	7	18	-11
12	Tyczyn, ul. Kopernika	18	23	-5
OGÓŁEM		**74**	**100**	**-26**

Źródło: USC w Tyczynie

Liczba ludności na obszarze rewitalizacji: 579

Wartość referencyjna: **-0,11** (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji poniżej wartości referencyjnej.

Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na 31.12.2014) – 579/100 = 5,79 → -26/5,79 = **-4,49**

2. **Kategoria:** POMOC SPOŁECZNA

Nazwa wskaźnika: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania (stan na 31.12.2014)

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji (stan na 31.12.2014 r.)			
Obszar rewitalizacji		**ogółem liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej**	**Z tytułu niepełnosprawności**
1	Tyczyn, ul. Grunwaldzka	42	6
2	Tyczyn, ul. Orkana	7	2
3	Tyczyn, ul. Armii Krajowej	0	0
4	Tyczyn, ul. Cicha	0	0
5	Tyczyn, ul. Słowackiego	2	2
6	Tyczyn, ul. Podwale	10	2
7	Tyczyn, ul. Św. Krzyża	0	0
8	Tyczyn, ul. Rynek	8	2
9	Tyczyn, ul. Przesmyk	4	2
10	Tyczyn, ul. Targowa	0	0
11	Tyczyn, ul. Mickiewicza (część - do skrzyżowania z ul. Szopena)	5	0
12	Tyczyn, ul. Kopernika	1	0
OGÓŁEM		**79**	**14**

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie

Liczba osób na obszarze rewitalizacji: 579

Wartość referencyjna: **6,1** (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji powyżej wartości referencyjnej.

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania (stan na 31.12.2014) – 579/100=5,79 → 79/5,79 = **13,64**

3. **Kategoria:** PODMIOTY GOSPODARCZE

Nazwa wskaźnika: Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na 31.12.2014)

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON (stan na 31.12.2014 r.)		
Obszar rewitalizacji		**Nowo zarejestrowane podmioty w rejestrze REGON**
1	Tyczyn, ul. Grunwaldzka	2
2	Tyczyn, ul. Orkana	1
3	Tyczyn, ul. Armii Krajowej	0
4	Tyczyn, ul. Cicha	0
5	Tyczyn, ul. Słowackiego	0
6	Tyczyn, ul. Podwale	0
7	Tyczyn, ul. Św. Krzyża	0
8	Tyczyn, ul. Rynek	1
9	Tyczyn, ul. Przesmyk	0
10	Tyczyn, ul. Targowa	0
11	Tyczyn, ul. Mickiewicza (część - do skrzyżowania z ul. Szopena)	0
12	Tyczyn, ul. Kopernika	0
OGÓŁEM		**4**

Źródło: CEiDG

Liczba osób na obszarze rewitalizacji: 579

Wartość referencyjna: **0,9** (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji poniżej wartości referencyjnej.

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na 31.12.2014) – 579/100=5,79 →4/5,79 = **0,69**

4. **Kategoria:** OCHRONA ŚRODOWISKA

Nazwa wskaźnika: Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (stan na 31.12.2014)

Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (stan na 31.12.2014 r.)		
Obszar rewitalizacji		**Szacunkowy odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej**
1	Tyczyn, ul. Grunwaldzka	70 %
2	Tyczyn, ul. Orkana	65 %
3	Tyczyn, ul. Armii Krajowej	70 %
4	Tyczyn, ul. Cicha	70 %
5	Tyczyn, ul. Słowackiego	70 %
6	Tyczyn, ul. Podwale	65 %
7	Tyczyn, ul. Św. Krzyża	80 %
8	Tyczyn, ul. Rynek	70 %
9	Tyczyn, ul. Przesmyk	70 %
10	Tyczyn, ul. Targowa	70 %
11	Tyczyn, ul. Mickiewicza (część - do skrzyżowania z ul. Szopena)	70 %
12	Tyczyn, ul. Kopernika	70 %
OGÓŁEM		**70 %**

Źródło: PGK EKO-STRUG w Tyczynie, Urząd Miejski w Tyczynie

Wartość referencyjna**: 80,2%** (wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji poniżej wartości referencyjnej.

Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (stan na 31.12.2014): **70 %**

3.6.3.Cele dla obszaru rewitalizacji.

1. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz wzrost liczby podmiotów gospodarczych.
2. Poprawa warunków spędzania czasu wolnego i rekreacji.
3. Rozwój aktywności mieszkańców oraz polepszenia dostępności do oferowanych usług przy jednoczesnym poszanowaniu zasady równości szans.
4. Rozwój społeczno-gospodarczy gminy
5. Ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego oraz jego szerszego udostępniania na cele społeczne,
6. Poprawy istniejącego stanu zagospodarowania oraz jakości (w tym estetyki) przestrzeni publicznej,
7. Wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań w zakresie organizacji i upowszechniania oferty kulturalnej,
8. Poprawy dostępności i jakości oferty usług społecznych (w tym edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-wypoczynkowych, ochrony zdrowia i pomocy społecznej),
9. Zachowania i promocji niematerialnego dziedzictwa kulturowego Gminy,
10. Poprawy istniejącego stanu technicznego budynków użyteczności publicznej i zasobów mieszkaniowych,
11. Zwiększenia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i zasobów mieszkaniowych,
12. Ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego (w tym zwłaszcza jakości powietrza atmosferycznego),
13. Zwiększenia dostępności i jakości miejskich przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych,
14. Wykreowania przyjaznych miejsca spędzania czasu wolnego dla mieszkańców (w tym osób starszych),
15. Szerszej aktywizacji mieszkańców (w tym również aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych procesami wykluczenia i marginalizacji społecznej) w różnych dziedzinach życia społecznego,
16. Podniesienia stopnia integracji (wewnątrzpokoleniowej i międzypokoleniowej) mieszkańców,
17. Kształtowania postaw proekologicznych wśród mieszkańców (zwłaszcza zaś dzieci i młodzieży),
18. Poprawa stanu i jakości infrastruktury technicznej (transportowej i komunalnej).

3.6.4.Potencjał działań rewitalizacyjnych na terenie miejscowości Tyczyn

Na wskazanym wyżej terenie planuje się przeprowadzenie następujących działań rewitalizacyjnych:

1) **remont budynku dawnego Sądu Grodzkiego** z przeznaczeniem na cele społeczne. Zakres rzeczowy obejmuje kompleksowy remont budynku (powierzchnia zabudowy – 534 m²), adaptację pomieszczeń, przystosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych, zagospodarowanie najbliższego otoczenia (działka o powierzchni 0,27 ha) poprzez wykonanie parkingu, nasadzenia zieleni, utworzenie placu zabaw. W budynku planuje się prowadzenie działań z zakresu usług społeczno-zdrowotnych. Ponadto powstanie placówka/placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, która będzie zapewniać opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę oraz rozwój zainteresowań. Zajęcia prowadzone będą również w formie pracy podwórkowej na wolnej przestrzeni. Realizowane będą co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. Ponadto wyremontowany obiekt będzie służył MGOPS w Tyczynie do prowadzenia działań z zakresu reintegracji społecznej.

2) **rozbudowa i adaptacja budynku łącznika między Gimnazjum Publicznym im. św. Jana Pawła II i halą sportową.** Zakres rzeczowy obejmuje niezbędne prace budowlane, adaptację pomieszczeń, zakup potrzebnego wyposażenia, przystosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zagospodarowanie przyległego terenu (wykonanie nasadzeń, montaż systemu monitoringu i systemu oświetlenia, mała architektura – ławki, kosze, donice na kwiaty). W budynku planuje się utworzenie siedziby Klubu Integracji Społecznej. Głównym celem KIS będzie promowanie aktywności i przedsiębiorczości społecznej, przygotowanie do podjęcia zatrudnienia np. w ramach prac społecznie użytecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia. W budynku będzie mieścić się również stołówka dla uczniów oraz stołówka ogólnodostępna. Ponadto w budynku planuje się utworzenie sal szkoleniowych dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.

3) r**ewitalizacja przestrzeni publicznej.** Zespół pałacowo – parkowy położony jest przy wjeździe do miasta Tyczyna od strony Rzeszowa u zbiegu ulic Grunwaldzkiej i Parkowej. Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków i objęty ochroną konserwatorską (decyzja A-1138 z dnia 23.09.1983r.). Ze względu na zachowanie zabytkowego charakteru zespołu pałacowo-parkowego, który stanowi jeden z najcenniejszych obiektów w województwie podkarpackim, planowana jest jego rewitalizacja zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi:

- funkcjonalne dopasowanie do potrzeb obecnych użytkowników z zachowaniem substancji historycznej,
- odtworzenie w miarę możliwości głównych osi i powiązań widokowych z uwidocznieniem dominant widokowych – obecnie zatartych, utrzymanie obecnych granic
  w kształcie wieloboku,
- maksymalne wykorzystanie istniejącego drzewostanu z podkreśleniem i odsłonięciem elementów najcenniejszych,
- usunięcie przypadkowych nasadzeń zacierających widoki,
- konserwacja i remont zachowanej zabytkowej infrastruktury budowlanej, tj. pałacu, fontanny, lodowni, studni, bramy wjazdowej i muru ogrodzeniowego,
- w celu nadania parkowi charakteru rekreacyjno-wypoczynkowego dopuszcza się możliwość wprowadzenia elementów tzw. małej architektury w formie podporządkowanej i stylistycznie dopasowanej do charakteru zabytkowego założenia obiektu.

Miejsce planuje się wykorzystać do prowadzenia zajęć podwórkowych dla dzieci i młodzieży na wolnej przestrzeni w ramach działania świetlicy środowiskowej działającej w połączonych formach. Ponadto rewitalizacja przyczyni się do wzmożonego ruchu osób i rozwoju np. usług. Dzięki temu w otoczeniu rewitalizowanych obszarów na terenie Gminy Tyczyn będzie rozwijać się działalność gospodarcza.

4) **rewitalizacja budynku starej plebani.** Budynek wykorzystywany jest przez Caritas do prowadzenia działań rehabilitacyjnych. Przy udziale współfinansowania ze środków UE możliwe byłoby rozszerzenie działalności oraz wykorzystanie piętra budynku na działania z zakresu reintegracji społecznej.

5) **rewitalizacja rynku w Tyczynie.** Cele projektu: poprawa stanu infrastruktury publicznej, poprawa dostępności oraz jakości terenów rekreacyjnych i zielonych, w tym tworzenie nowych, atrakcyjnych przestrzeni oraz kreowanie miejsc spotkań lokalnych społeczności, wykorzystanie lokalnego potencjału dla rozwoju turystyki oraz poprawy wizerunku gminy jako całości.

6) **przebudowa oficyny zespołu pałacowo-parkowego w Tyczynie i rozbudowa o salę gimnastyczną dla Zespołu Szkół w Tyczynie.** Celem projektu jest odtworzenie, renowacja, konserwacja i adaptacja budynku oficyny Zespołu Pałacowo – Parkowego w Tyczynie na internat Zespołu Szkół w Tyczynie oraz rozbudowa oficyny o łącznik i salę gimnastyczną. W ramach zadania wykonane zostanie zagospodarowanie terenu oraz niezbędna infrastruktura. W ramach zagospodarowania terenu przewiduje się wykonanie miejsca dla spotkań szkolnych i powiatowych.

ROZDZIAŁ IV

ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

4.1. Cele rewitalizacji – logika interwencji

Zgodnie z wytycznymi zdefiniowane obszary problemowe będą rewitalizowane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji materialnej i społecznej mieszkańców danego obszaru.

Biorąc pod uwagę konieczność kompleksowej rewitalizacji, logika zdefiniowanej interwencji uwzględnia dwufunduszowy charakter źródeł finansowania – montażu finansowego. Częścią wiodącą będą środki Europejskiego Funduszu Społecznego stanowiącego dopełnienie dla środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Celem nadrzędnym *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* jest:

Poprawa jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Gminy Tyczyn poprzez ograniczenie wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

Założono, że Lokalny Program Rewitalizacji będzie dokumentem średniookresowym obejmującym lata 2016-2022. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie go do wymogów wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Z uwagi na wieloletniość obowiązywania programu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonych obszarów z sytuacji kryzysowej.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe tj. integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni - środowiska i infrastruktury. Ponadto zaplanowane przedsięwzięcia muszą być skoncentrowane terytorialnie i powinny być prowadzone w sposób zaplanowany, spójny oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji. Według definicji

określonej przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju rewitalizacja jest procesem wieloletnim, który prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością.

Mając na uwadze powyższe, cel główny *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* został sformułowany w następujący sposób:

CEL GŁÓWNY

Aktywna rewitalizacja społeczna w powiązaniu z działaniami infrastrukturalnymi

W dalszym etapie prac wyodrębniono dwa poziomy, dla których przyporządkowane zostały cele szczegółowe:

⇒ **POZIOM I: PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY ORAZ INFRASTRUKTURALNY**

CS1	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych.
CS2	Rozbudowa, modernizacja oraz poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej.
CS3	Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjno-sportowej na obszarach zdegradowanych.

⇒ **POZIOM II: SPOŁECZNO-GOSPODARCZY**

CS 4	Poprawa bezpieczeństwa społecznego poprzez prowadzenie działań dotyczących walki z patologiami społecznymi oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.
CS 5	Aktywizacja i promocja zaangażowania społecznego osób zamieszkujących obszary zdegradowane.
CS 6	Wprowadzenie na obszary zdegradowane nowych funkcji dedykowanych społeczności lokalnej.
CS 7	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w tym między innymi w zakresie ekonomii społecznej.

4.2. Projekty rewitalizacyjne

W niniejszym rozdziale przedstawiono zbiorczo projekty przewidziane do realizacji w ramach wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022*.

W wyniku naboru wniosków i przeprowadzonych konsultacji społecznych do Programu zgłoszono ogółem 12 projektów.

Poniżej zdefiniowane przedsięwzięcia są zlokalizowane w obrębie wyznaczonych terenów zdegradowanych, tym samym oddziałując na nie.

Zaproponowane projekty będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Lista projektów stanowi kompletny katalog przedsięwzięć zgłoszonych przez wszystkich zainteresowanych interesariuszy funkcjonujących w życiu społecznym Gminy Tyczyn.

4.2.1. Zadania przewidziane do realizacji: POZIOM I

PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY ORAZ INFRASTRUKTURALNY

Numer zadania	Tytuł zadania	Okres realizacji	Kwota	Lokalizacja	Inwestor
Z/IN/1/2020	Rewitalizacja zespołu parkowego w Tyczynie – zadanie realizowane przez Gminę Tyczyn oraz Starostwo Powiatowe w Rzeszowie	2018 – 2020	3 000 000,00	dz. ewid. 1193/9, 1193/6, obręb Tyczyn	Gmina Tyczyn, Starostwo Powiatowe w Rzeszowie
Z/IN/2/2020	Rozbudowa i adaptacja budynku łącznika między Gimnazjum Publicznym im. św. Jana Pawła II i halą sportową	2018 – 2020	2 800 000,00	dz. ewid. 1190, 1192/3, 1192/5, obręb Tyczyn	Gmina Tyczyn
Z/IN/3/2022	Rewitalizacja obszaru rynku w Tyczynie wraz z przyległymi uliczkami	2018 - 2022	4 000 000,00	dz. ewid. nr 601/7, 1701, 1702/1, 1702/2, 1148/4, 1121, 3686/1, 3686/4, 3686/5, 3686/6, 3686/7, 3686/8, 1714/1, 1714/2, 1126/3, 1113, 1721, 1722/3, 1724, 1725/5, 1726/1, 1100/2, obręb Tyczyn	Gmina Tyczyn
Z/IN/4/2020	Remont budynku dawnego Sądu Grodzkiego w Tyczynie	2018 – 2020	1 500 000,00	dz. ewid. 1034, obręb Tyczyn	Gmina Tyczyn
Z/IN/5/2019	Przebudowa oficyny zespołu pałacowo-parkowego w Tyczynie i rozbudowa o salę gimnastyczną dla Zespołu Szkół w Tyczynie	2017-2019	10 000 000,00	ul. Grunwaldzka 25a 36 – 020 Tyczyn	Starostwo Powiatowe w Rzeszowie
Z/IN/6/2019	Rewitalizacja budynku starej plebanii w Tyczynie	2018 - 2019	610 000,00	dz. ewid. nr 1671/16	Parafia Rzymsko - Katolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej i p.w. Trójcy Przenajświętszej

4.2.1.1. Zadania przewidziane do realizacji: POZIOM I – karty szczegółowe zadań - ZAŁACZNIK NR 1

4.2.2. Zadania przewidziane do realizacji: POZIOM II

SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Numer zadania	Tytuł zadania	Okres realizacji	Kwota	Lokalizacja	Inwestor
Z/SP/1/2018	Dać Dzieciom Szansę	2017 – 2018	300 000,00	Tyczyn, dz. nr 1034	Gmina Tyczyn, MGOPS Tyczyn
Z/SP/2/2020	Utworzenie filii Środowiskowego Domu Samopomocy z przeznaczeniem dla osób z otępieniem w chorobie Alzheimera	2017 – 2020	1 570 000	budynek dawnego Sądu Grodzkiego (nr dz. 1034, obręb 0001 Tyczyn)	Caritas Diecezji Rzeszowskiej
Z/SP/3/2020	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie ROF	2017 – 2020	12 000 000,00	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Gmina Tyczyn
Z/SP/4/2020	Reintegracja osób zagrożonych marginalizacją społeczną	2017 – 2020	12 000 000,00	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Gmina Tyczyn
Z/SP/5/2020	Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie ROF	2017 – 2020	6 000 000,00	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Gmina Tyczyn
Z/SP/6/2020	Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	2017 – 2020	6 000 000,00	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Gmina Tyczyn

4.2.2.1. Zadania przewidziane do realizacji: POZIOM II –karty szczegółowe zadań – ZAŁACZNIK NR 1.

4.3. Planowane efekty rewitalizacji

Realizacja planowanych projektów rewitalizacyjnych na obszarze Gminy Tyczyn w efekcie przyczyni się do wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, nadania mu nowej jakości funkcjonalnej i poprawy warunków życia mieszkańców, a co za tym idzie dalszego rozwoju społeczno gospodarczego Gminy.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczynią się do:

- poprawy istniejącego stanu zagospodarowania oraz jakości (w tym estetyki) przestrzeni publicznej,
- wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań w zakresie organizacji i upowszechniania oferty edukacyjnej i kulturalnej,
- poprawy dostępności i jakości oferty usług społecznych (w tym edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjno-wypoczynkowych, ochrony zdrowia i pomocy społecznej),
- poprawy istniejącego stanu technicznego budynków użyteczności publicznej,
- ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego (w tym zwłaszcza jakości powietrza atmosferycznego),
- zwiększenia dostępności i jakości gminnych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych,
- wykreowania przyjaznych miejsca spędzania czasu wolnego dla mieszkańców (w tym osób starszych),
- szerszej aktywizacji mieszkańców (w tym również aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych procesami wykluczenia i marginalizacji społecznej) w różnych dziedzinach życia społecznego.

4.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Przedsięwzięcia interwencyjne (projekty) przewidziane do realizacji w ramach LPR, są odpowiedzią na zdiagnozowaną sytuację problemową i wpisują się w cel nadrzędny, jakim jest: ***„Poprawa jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Gminy Tyczyn poprzez ograniczenie wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych oraz kulturowych”.***

Rewitalizacja jako proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów zakłada optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów. Jest procesem długotrwałym, prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji z wykorzystaniem środków UE, prowadzone są w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) i zewnętrznie (celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych). W związku z różnorodnością zjawisk degradacji i podejść do ich przezwyciężenia podstawową wskazówką prowadzenia działań rewitalizacji powinno być dążenie do programowania i prowadzenia działań jak najbardziej dopasowanych do lokalnych uwarunkowań.

Dlatego wybór projektów przewidzianych do realizacji w ramach LPR jest nieprzypadkowy. Łączą one konieczność podjęcia wszechstronnych działań o charakterze rewitalizacyjnym skoncentrowanych na osiągnięciu wyznaczonych celów szczegółowych, a zatem zachowują wymogi wzajemnej komplementarności (przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania).

⇒ *Komplementarność przestrzenna* – projekty przewidziane dla wyznaczonych w Gminie Tyczyn obszarów zdegradowanych, mają na celu oddziaływanie na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), wzajemnie się dopełniają co implikuje efekt synergii pomiędzy nimi. Komplementarność przestrzennej interwencji poszczególnych projektów ujawnia się również w tym, że planowane działania nie będą skutkować przesuwaniem problemów na inne obszary ani prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

⇒ *Komplementarność problemowa*– projekty dopełniają się tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar zdegradowany we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, środowiskowym, kulturowym, technicznym). Jednocześnie planowane projekty unikają fragmentacji działań, koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, określają pożądany stan, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

⇒ *Komplementarność proceduralno-instytucjonalna* – realizacja poszczególnych projektów, zarządzana przez operatora całego procesu rewitalizacji, pozwala na efektywne i harmonijne współdziałanie wzajemne, uzupełnianie się i spójność procedur.

⇒ *Komplementarność międzyokresowa* – szczegółowy dobór projektów jest efektem krytycznej oceny oraz sformułowania wniosków na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2014-2020) sposobu wspierania procesów zaangażowanych społecznie.

⇒ *Komplementarność źródeł finansowania* – planowane projekty rewitalizacyjne, opierają się na uzupełnianiu i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Ponadto łączą prywatne i publiczne źródła finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian na obszarach zdegradowanych.

Współfunkcjonowanie zaplanowanych projektów w ramach LPR, które są względem siebie komplementarne, zakłada skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszarów zdegradowanych, co jest ważnym warunkiem sukcesu całego procesu.

4.5.Wizja obszarów zdegradowanych

Wyznaczone i opisane tereny zdegradowane Gminy Tyczyn zostaną poddane kompleksowej rewitalizacji w oparciu o szczegółowo zaplanowane działania rewitalizacyjne. Stan docelowy obszarów zostanie osiągnięty w roku 2020.

Planowany efekt rewitalizacji zostanie uzyskany poprzez realizację zaplanowanych projektów (rozdział 4.2. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych) wpisujących się w wyznaczone cele rewitalizacji (rozdział 4.1. Cele rewitalizacji), jednocześnie wizja ma charakter optymalny i została zbudowana na racjonalnych przesłankach. Perspektywa roku 2022 koresponduje z graniczną datą wyznaczającą możliwość absorbcji środków unijnych z lat 2014-2020, zatem poniższe zapisy wizji (stanu docelowego) odnoszą się w dużej mierze do konkretnych przemian społeczno-gospodarczych, które są pożądane i zostaną osiągnięte dzięki skutecznemu wdrożeniu ***Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022.***

Biorąc pod uwagę cele rewitalizacyjne wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji została określona następująco:

W 2022 roku obszary objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022, po realizacji zaplanowanych inwestycji i działań społecznych, zostaną efektywnie przekształcone zarówno społecznie, przestrzennie, jak i gospodarczo.

Odnowiona i wyposażona w niezbędną infrastrukturę przestrzeń publiczna podniesie, jakość życia mieszkańcom oraz korzystnie wpłynie na atrakcyjność osiedleńczą i gospodarczą obszarów zdegradowanych. Na zrewitalizowanych terenach zmniejszy się poziom wykluczenia społecznego, wzrośnie aktywność gospodarcza oraz społeczna mieszkańców.

Powyższa wizja jest uzależniona od realizacji zakresu działań w planowanym okresie interwencji.

ROZDZIAŁ V

PLAN FINANSOWY LPR

5.1. Plan finansowy LPR

Plan finansowy Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje zadania przewidziane do realizacji w latach 2016-2022. Został opracowany na podstawie kosztów poszczególnych projektów, zgłoszonych i zakwalifikowanych do Programu.

Określając poziom wsparcia oraz rodzaj kosztów kwalifikowanych kierowano się zapisami Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014-2020.

Plan finansowy, źródła finansowania i poziom zapotrzebowania na środki UE przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Zadania POZIOM I: PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY ORAZ INFRASTRUKTURALNY.

LP.	Tytuł projektu	Okres realizacji [plan]	Szacunkowe nakłady [PLN]	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA		
				Fundusz	Budżet Gminy	Środki unijne
Z/IN/1/2020	Rewitalizacja zespołu parkowego w Tyczynie	2018 – 2020	3 000 000,00	EFRR	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/IN/2/2020	Rozbudowa i adaptacja budynku łącznika między Gimnazjum Publicznym im. św. Jana Pawła II i halą sportową	2018 – 2020	2 800 000,00	EFRR	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/IN/3/2022	Rewitalizacja obszaru rynku w Tyczynie wraz z przyległymi uliczkami	2018 - 2022	4 000 000,00	EFRR	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/IN/4/2020	Remont budynku dawnego Sądu Grodzkiego w Tyczynie	2018 – 2020	1 500 000,00	EFRR	TAK	RPO WP 2014-2020

Z/IN/5/2019	Przebudowa oficyny zespołu pałacowo-parkowego w Tyczynie i rozbudowa o salę gimnastyczną dla Zespołu Szkół w Tyczynie	2017-2019	10 000 000,00	EFRR	NIE	RPO WP 2014-2020
Z/IN/6/2019	Rewitalizacja budynku starej plebanii w Tyczynie	2018 - 2019	610 000,00	EFRR	NIE	RPO WP 2014-2020
	SUMA		**21 910 000,00**			
POZIOM DOFINANSOWANIA [PLAN]		**95%**	**20 814 500,00**			
WKŁAD WŁASNY [2016-2022]		**5%**	**1 095 500,00**			

Tabela 26. Zadania POZIOM II: SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

LP.	**Tytuł projektu**	**Okres realizacji [plan]**	**Szacunkowe nakłady [PLN/**	**ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**		
				Fundusz	Urząd Gminy	**Środki unijne**
Z/SP/1/2018	Dać Dzieciom Szansę	2017 – 2018	300 000,00	EFS	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/SP/2/2020	Utworzenie filii Środowiskowego Domu Samopomocy z przeznaczeniem dla osób z otępieniem w chorobie Alzheimera	2017 – 2020	1 570 000	EFS	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/SP/3/2020	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie ROF	2017 – 2020	12 000 000,00	EFS	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/SP/4/2020	Reintegracja osób zagrożonych marginalizacją społeczną	2017 – 2020	12 000 000,00	EFS	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/SP/5/2020	Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie ROF	2017 – 2020	6 000 000,00	EFS	TAK	RPO WP 2014-2020
Z/SP/6/2020	Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	2017 – 2020	6 000 000,00	EFS	TAK	RPO WP 2014-2020
	SUMA [EFS]	100%	**37 870 000,00**			

Tabela 27. Harmonogram rzeczowy planowanych zadań.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Realizacja zadań						
Z/IN/1/2020		X	X	X		
Z/IN/2/2020		X	X	X		
Z/IN/3/2022		X	X	X	X	X
Z/IN/4/2020		X	X	X		
Z/IN/6/2019	X	X	X			
Z/IN/5/2019		X	X			
Z/SP/1/2018	X	X				
Z/SP/2/2020	X	X	X	X		
Z/SP/3/2020	X	X	X	X		
Z/SP/4/2020	X	X	X	X		
Z/SP/5/2020	X	X	X	X		
Z/SP/6/2020	X	X	X	X		

5.2. Analiza ryzyka wraz ze środkami zaradczymi

Przeprowadzona analiza dla obszarów zdegradowanych stanowi w pewnym sensie analizę ryzyka w kontekście przyjętego w Lokalnym Programie Rewitalizacji (na poziomie celów rewitalizacji) zakresu niezbędnych interwencji samorządu Gminy-Tyczyn.

Wskazano tam czynniki, które występują (lub mogą potencjalnie wystąpić) niezależnie od aktywności samorządu lokalnego, lecz stanowią jednocześnie konkretne uwarunkowania, w obrębie których samorząd będzie realizował swoje założenia rewitalizacji.

Jako że Program realizowany będzie na przestrzeni wielu lat i w tym czasie zmianie ulegały będą lokalne i zewnętrzne uwarunkowania, przewidziano ścieżki postępowania na wypadek wystąpienia potencjalnych trudności dla realizacji LPR.

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

- nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne. Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów. W razie konieczności ich aktualizacji, Rada Miejska w Tyczynie będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby LPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań;

- nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu LPR dla pojedynczego projektu, po jego merytorycznym uzasadnieniu, Rada Miejska będzie mogła podjąć stosowną uchwałę w sprawie zmian w Programie dla konkretnego projektu. Zasadniczo jednak UM dołoży wszelkich starań, aby wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w zakładanym wymiarze (odpowiednia promocja działań itd.);

- nieuzyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko nieuzyskania dofinansowania zewnętrznego. Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków w budżecie lub też Gmina zapewni dodatkowe, brakujące środki finansowe. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków. Każdorazowo zostanie przeprowadzona staranna ocena wystąpienia pomocy publicznej w projekcie;

- w przypadku niepowodzenia w realizacji pojedynczych projektów, w tym takich, które stanowią fundament dla kolejnych działań, UM powoła odpowiedni zespół zadaniowy, złożony z pracowników merytorycznych właściwych wydziałów UM i jednostek organizacyjnych, a w miarę potrzeb również ekspertów zewnętrznych. Zespół ten wspólnie znajdzie najbardziej optymalne rozwiązanie problemu, np. wdrożenie alternatywnego projektu, zaspokajającego daną potrzebę społeczności lokalnej.

Na poziomie ***realizacji LPR jako*** całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje Problemowe:

- zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji. Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców. LPR może podlegać aktualizacji, polegającej na opracowaniu i wpisaniu nowych projektów do katalogu zadań, jednakże czynniki polityczne nie będą miały wpływu na wybór projektów. Będzie on każdorazowo opiniowany przez Radę Miejską po szczegółowym przeanalizowaniu ich zasadności przez specjalistów z Urzędu Miejskiego;

- nie osiągnięcie porozumienia z interesariuszami LPR na etapie wdrażania Programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mógłby przekreślić zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w Programie uwzględniono zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia;

- ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach LPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych.

ROZDZIAŁ VI

INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU, MONITORING I KOMUNIKACJA

6.1. Organizacja procesu wdrażania

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022 jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania.

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji. Podmiotem zarządzającym dokumentem Gminy Tyczyn będzie Burmistrz oraz Zespół ds. Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022 powołany Zarządzeniem Burmistrza Tyczyna z dnia 19 października 2016 r.

W/w Zespół stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza.

System wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* będzie realizowany w oparciu o schemat wdrażania pomocy Unii Europejskiej. Konkretne projekty będą implementowane zgodnie z zasadami wydatkowania środków, według źródeł ich pochodzenia, co w niektórych sytuacjach może oznaczać konieczność sprostania wielu wymaganiom formalnym przez podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania (dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystywania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych).

Główną rolę w przygotowaniu odpowiednich wniosków aplikacyjnych na realizację projektów odegrają podmioty będące bezpośrednio ich beneficjentami. W przypadku przedsięwzięć, w których bezpośrednim beneficjentem będzie Gmina, przygotowanie wniosków oraz odpowiedzialność za pełen nadzór nad realizacją zadań leżała będzie w gestii pracowników Urzędu Miejskiego w Tyczynie.

Zgodnie z przyjętą praktyką w przypadku projektów własnych, realizowanych przez UM i podległe mu jednostki, pracownicy merytoryczni Urzędu odpowiedzialni będą za:

- przygotowanie dokumentacji technicznej (nadzór nad pracami projektantów i innych zewnętrznych ekspertów), studiów wykonalności zgodnych z wytycznymi oraz wszystkich innych załączników niezbędnych do realizacji projektu,
- nadzór techniczny i merytoryczny nad inżynierami projektów,
- przygotowanie wniosków według obowiązujących wytycznych oraz złożenie ich w odpowiednim terminie w instytucji finansującej,
- współpracę z jednostkami podległymi realizującymi projekty finansowane z budżetu Gminy (pomoc tym jednostkom w przygotowaniu dokumentacji),
- współpracę z samorządem powiatowym i wojewódzkim,
- współpracę z instytucjami finansującymi w zakresie wdrażania projektów,
- przygotowanie odpowiedniej dokumentacji niezbędnej w razie przeprowadzenia kontroli realizacji projektów przez instytucje uprawnione (m.in.: Urzędy Kontroli Skarbowej, uprawnione organy Komisji Europejskiej),
- nadzór nad właściwym wdrażaniem programu rewitalizacji (monitoring),
- przygotowanie i wykonanie przetargów,
- zgodną z wymogami funduszy UE archiwizację dokumentacji,
- opracowywanie zgodne z zapisami umów o finansowanie projektów okresowych, rocznych i końcowych raportów monitoringowych z realizacji projektów,
- zapewnienie odpowiedniej promocji projektów, zgodnej z wytycznymi.

Pracownicy odpowiedzialni za finanse będą dodatkowo odpowiedzialni za opracowywanie harmonogramów płatności, obsługę kont i właściwe opisywanie faktur, przygotowywanie/ zatwierdzanie wniosków o płatność (refundację poniesionych wydatków) z różnych źródeł, dokonywanie płatności na rzecz wykonawców robót i innych jednostek zaangażowanych w realizację projektów.
Urząd Miejski będzie mógł również w zakresie opracowywania niezbędnej dokumentacji aplikacyjnej i technicznej korzystać z usług ekspertów zewnętrznych.

Dla sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, wymagającymi współpracy i wiedzy fachowej, Burmistrz będzie mógł powoływać Zespoły Zadaniowe. W ich skład będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania projektem. Złożoność problemów wymagających kompleksowych i całościowych rozwiązań to podstawowe przyczyny wzrostu znaczenia oraz coraz częstszego wykorzystywania zespołów zadaniowych w administracji.

Celem powołania Zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne nim zarządzanie począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę

i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dotacji, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanego wsparcia.

6.2. Zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na wyznaczonych zdegradowanych obszarach nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym.

W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa wszystkich interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Lo*kalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. **MERYTORYCZNYM** – poprzez wspólne podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów, realizowane przede wszystkim na poziomie Zespołu ds. Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022.

2. **ORGANIZACYJNYM** – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.

3. **FINANSOWYM** – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego.

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie zdegradowanych obszarów z sytuacji kryzysowej, ma określone podstawowe zasady, stanowiące fundament wspólnych działań:

1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,

2) przejrzystość podejmowanych działań,

3) otwarty dialog z mieszkańcami gminy.

Współpraca pomiędzy Partnerami *Lokalnego Programu Rewitalizacji* ma na celu:

- ⇒ wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilku wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;

⇒ optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców;

⇒ wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

6.3. Monitoring i oczekiwane wskaźniki osiągnięć.

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Programu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

Za wdrożenie założeń Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz, zaś do pomocy we właściwym wdrożeniu projektów będzie dysponował aparatem wykonawczym, w postaci merytorycznych pracowników Gminy Tyczyn, jednostek organizacyjnych Gminy i jednostek zależnych, zgodnie z ich zakresem odpowiedzialności oraz powołanym Zespołem ds. Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022, którego głównym zadaniem jest bieżący monitoring realizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022.*

Bieżący monitoring, polega na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego programu, mając na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami Programu.

Monitorowanie obejmować będzie zarówno finansowe, jak i rzeczowe aspekty wdrażania dokumentu. *Monitoring finansowy* dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków.

OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ

Oczekiwane wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Ze względu na stan przygotowania zadań, które wymagają doprecyzowania, wskaźniki określone niżej mają wartość szacunkową i mogą ulec wahaniom. Część wskaźników (szczególnie rezultatu) zostanie osiągnięta w długim okresie czasu dlatego też zostaną one określone szczegółowo przy opracowaniu poszczególnych projektów. Zrealizowane projekty inwestycyjne będą analizowane między innymi pod kątem osiągniętych n/w wskaźników. Zgodnie z wymogami EFRR, każdy projekt musi mieć zgodnie z zasadą trwałości określone wskaźniki monitorowania, czyli wskaźniki produktu i rezultatu. Wskaźniki te służą do oceny każdego projektu w trzech fazach:

- **I faza – realizacji,**
- **II faza – zamknięcia inwestycji,**

- **III faza – 2022 rok**

Wskaźniki produktu – projekty inwestycyjne				
WSKAŹNIK PRODUKTU	**ŹRÓDŁO DANYCH**	**JEDN. MIARY**	**ROK 2016**	**STAN NA ROK 2022 –wskaźnik docelowy**
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Monitoring własny	szt.	0	4
Obszar poddany rewitalizacji	Monitoring własny	ha	0	13,85
Powierzchnia zmodernizowanych i zrewaloryzowanych obiektów /przestrzeni użyteczności publicznej	Monitoring własny	m^2	0	1955[12]
Liczba obiektów przebudowanych i zmodernizowanych dla potrzeb społecznych	Monitoring własny	szt.	0	4

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki produktu – projekty nieinwestycyjnie				
WSKAŹNIK PRODUKTU	**ŹRÓDŁO DANYCH**	**JEDN. MIARY**	**ROK 2016**	**STAN NA ROK 2022 –wskaźnik docelowy**
Liczba zorganizowanych wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych	Monitoring własny	szt.	0	6
Liczba przeprowadzonych	Monitoring własny	szt.	0	1

[12] Wartość szacunkowa (uszczegółowienie na etapie projektowania)

kampanii informacyjno-promocyjnych				

Wskaźniki rezultatu – projekty inwestycyjne				
WSKAŹNIK REZULTATU	**ŹRÓDŁO DANYCH**	**JEDN. MIARY**	**ROK 2016**	**STAN NA ROK 2022 –wskaźnik docelowy**
Liczba nowo utworzonych miejsc pracy	Monitoring własny	Szt.	0	3
	Wskaźniki rezultatu – projekty nieinwestycyjne			
WSKAŹNIK REZULTATU	**ŹRÓDŁO DANYCH**	**JEDN. MIARY**	**ROK 2016**	**STAN NA ROK 2022 –wskaźnik docelowy**
Liczba osób objętych wsparciem	Monitoring własny	Osoba	0	70

Źródło: opracowanie własne

6.3.1.Ewaluacja

Ewaluacja ma na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizowanego z jednoczesnym uwzględnieniem celu strategicznego podejmowanych działań.

Ocena wszystkich projektów i zadań rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współudziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o opracowanie ewaluacji ex-post, czyli na zakończenie obowiązywania dokumentu, i będzie brała pod uwagę następujących 5 kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.

2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności" zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.

3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.

4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić do jakiego stopnia cele programu odpowiadają potrzebom i priorytetom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego.

5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

6.3.2.Aktualizacja

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co wymusza konieczność założenia okresowej aktualizacji LPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia takich okoliczności.

Aktualizacja, o ile zaistnieją ku niej odpowiednie przesłanki, dokonywana będzie co najmniej raz w roku wraz z przedłożeniem Radzie Miejskiej sprawozdania z realizacji Programu.

Procedura okresowej aktualizacji LPR obejmuje następujące kroki:

- zainteresowane podmioty, działające na obszarach wskazanych do rewitalizacji w ramach Programu lub zainteresowane podjęciem takiej działalności, w zakresie przyczyniającym się do realizacji celów rewitalizacji, zgłaszają swoje propozycje w formie pisemnej do Urzędu Miejskiego w Tyczynie ,
- Burmistrz po konsultacjach z właściwymi wydziałami Urzędu Miejskiego, oraz po zapoznaniu się z opinią Zespołu ds. Rewitalizacji dokonuje weryfikacji zgłoszonych propozycji i wydaje opinię odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłoszonego działania bądź innej proponowanej zmiany do Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- odpowiedni Wydział raz do roku przygotowuje dla Burmistrza propozycje zmian lub aktualizacji Programu,
- jeżeli planowane zmiany wymagają: włączenia do LPR nowych projektów, modyfikacji założonych celów bądź też wyznaczonych kierunków działań warunkujących powodzenie rewitalizacji – Burmistrz podejmuje decyzję o przystąpieniu do aktualizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tyczyn na lata 2016-2022.*

6.3.2.1. Aktualizacja –wzór wniosku zadanie inwestycyjne

Tabela 28. Wzór wniosku do LPR - zadanie inwestycyjne.

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn**

A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu		
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR RWITALIZACJI:**	**ADRES:**
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
1.3. Stopień zaawansowania prac (analizy, zezwolenia, dok. techniczna)		

2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań	
Cel projektu:	
Stan aktualny:	
Stan projektowany:	
Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania :	
3. Typ projektu:	

A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej		**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**		**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	
D. budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej		**E. budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej**		**F. przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych**	

G. przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego		**H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/ przestrzeń publiczną**			
G.INNE:					

4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu			
▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m²]:		▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:	
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:		▪ Liczba założonych firm [szt.]:	

B. FINANSOWANIE PROJEKTU			
5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN			
6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 95%			
6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**

C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
7. Nazwa wnioskodawcy			
7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)		**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail)		
8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		
	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną		
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną		
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne		
	• partnerzy społeczni i gospodarczy		

	• jednostki naukowe	
	• szkoły wyższe	
	• instytucje kultury	
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	

6.3.2.2.Aktualizacja –wzór wniosku zadanie społeczne

Tabela 29. Wzór wniosku do LPR - zadanie społeczne.

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE ZADANIA SPOŁECZNEGO** W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn**

A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
1. Nazwa wnioskodawcy			
1.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ul, nr lokalu)		**1.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	
1.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu			
2. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		
• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną			
• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną			
• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne			
• partnerzy społeczni i gospodarczy			
• jednostki naukowe			

• szkoły wyższe	
• instytucje kultury	
• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	
2.1. Czy projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem/ami? (jeśli tak, proszę ich wskazać)	

B. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu		
3.1. Lokalizacja projektu (adres) **PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLNOWANO REALIZACJĘ ZADANIA**	**OBSZAR REWITALIZACJI**	**DOKŁADNY ADRES**
3.2. Przewidywany termin realizacji	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
4. Opis projektu:		
5. Typ projektu (odniesienie do przyjętych celów działań rewitalizacyjnych):		
	działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia	
	działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa	
	działania dotyczące walki z patologiami społecznymi	
	działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu	
	działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,	
	INNE -Jakie?:	

C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Szacunkowa wartość całego projektu w zł			
7. Podział źródeł finansowania /prognoza/	**Kapitał własny**	**Dotacja (jakie źródło)**	**Inny (jaki)**

ROZDZIAŁ VII
SZCZEGÓLOWE KARTY ZGŁOSZONYCH PROJEKTÓW DO REWITALIZACJI

7.1. Karty zgłoszonych projektów do rewitalizacji – zadania OBSZAR I

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **p. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu	**Przebudowa oficyny Zespołu Pałacowo – Parkowego w Tyczynie i rozbudowa o salę gimnastyczną dla Zespołu Szkół w Tyczynie**	
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLNOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR REWITALIZACJI:** Zespół Pałacowo – Parkowy w Tyczynie	**ADRES:** ul. Grunwaldzka 25a 36 – 020 Tyczyn
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	Czerwiec 2017	Wrzesień 2019

1.3. Stopień zaawansowania prac(analizy, zezwolenia, dok. techniczna)	W 2014r. wykonano badania geologiczne i opracowano ekspertyzę geologiczną dla obiektu oficyny oraz opracowano ekspertyzę konstrukcyjno–mykologiczną obiektu wraz z wnioskami. Zgodnie z zawartymi w ekspertyzie wnioskami wykonano zabezpieczenie oficyny tj. ukształtowano spadki wokół budynku celem odprowadzenia wód opadowych od budynku, zabezpieczono przed wpływami atmosferycznymi otwory okienne i drzwiowe z ubytkami stolarki, zabezpieczono plandeką strop nad pierwszym piętrem budynku w miejscach gdzie było to możliwe bez narażania na zagrożenie osób wykonujących zabezpieczenie, wykonano ogrodzenie obiektu. Na obiekcie oficyny wyznaczono geodezyjne repery pomiarowe celem monitorowania ewentualnego przemieszczania się budynku. Pierwszego pomiaru dokonano w 2014r., pomiaru kontrolnego dokonano w 2015r. Obecnie w trakcie opracowywania jest projekt przebudowy oficyny Zespołu Pałacowo – Parkowego w Tyczynie i koncepcji rozbudowy o salę gimnastyczną dla Zespołu Szkół w Tyczynie wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą. Projekt na bieżącą jest uzgadniany z wojewódzkim urzędem ochrony zabytków – delegatura w Rzeszowie.
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań	
Cel projektu:	Celem projektu jest odtworzenie, renowacja, konserwacja i adaptacja budynku oficyny Zespołu Pałacowo – Parkowego w Tyczynie na internat Zespołu Szkół w Tyczynie oraz rozbudowa oficyny o łącznik i salę gimnastyczną. W ramach zadania wykonane zostanie zagospodarowanie terenu oraz niezbędna infrastruktura. W ramach zagospodarowania terenu przewiduje się wykonanie miejsca dla spotkań szkolnych i powiatowych.
Stan aktualny:	Zespół Pałacowy w Tyczynie składa się z trzech budynków: budynku głównego, dobudowanego do niego pawilonu (obecnie pełnią rolę budynku dydaktycznego) oraz budynku oficyny skomunikowanego z pawilonem przewiązką w poziomie piętra (oficyna pełniła rolę internatu, obecnie wraz z przewiązką jest wyłączona z użytkowania ze względu na zły stan techniczny). Budynek oficyny powstał równocześnie z pałacem w latach 1862 – 1869, został wpisany do rejestru zabytków 30.12.2010r. pod numerem A-465. Obecnie stoi nieużytkowany ok. 25-30 lat. Budynek podlegał silnemu działaniu degradacji biologicznej na przestrzeni wielu lat popadając w stan ruiny grożący katastrofą budowlaną niektórych elementów konstrukcyjnych. Oficyna jest budynkiem piętrowym z poddaszem nieużytkowym, częściowo podpiwniczonym, przykryta dachem trójspadowym zwieńczonym attyka poprzeczną od strony północnej. W rzucie budynek o kształcie wydłużonego prostokąta z dwoma znacznie wysuniętymi ryzalitami narożnymi od południa i niedużym dziedzińcem między nimi.

Stan projektowany:	Budynek oficyny został przeznaczony do remontu i adaptacji z dostosowaniem obiektu do współczesnych wymogów dla określonej funkcji użytkowej - internat Zespołu Szkół w Tyczynie. Internat planowany jest dla 30–35 osób. Ze względu na ograniczoną powierzchnię oficyny pomieszczenia przynależne funkcją do internatu umieszczone będą w projektowanym łączniku. Rozbudowę oficyny o łącznik i salę gimnastyczną zaplanowano jako rozczłonowany zespół budynków o zróżnicowanej kubaturze, wysokości i ilości kondygnacji. Ze względu na ukształtowanie terenu o spadku około 10% w kierunku zachodnim projektowane obiekty i zagospodarowanie dopasowano do topografii terenu. Łącznik stanowić będzie budynek dwukondygnacyjnych niepodpiwniczony, przykryty dachem trójspadowym. Projektowana sala gimnastyczna wraz z zapleczem szatniowo – socjalnym i siłownią stanowić będzie budynek jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony o zróżnicowanej wysokości. Sala gimnastyczna o powierzchni boiska około 12m x 24m wraz z antresolą stanowiącą widownię, na krótszym boku sali. Projektowany układ komunikacyjny przewiduje wewnętrzne połączenie budynku pałacu z oficyną i salą gimnastyczną, ale z możliwością oddzielenia i zamknięcia komunikacyjnego drzwiami poszczególnych stref funkcjonalnych.				
Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania:	W zakresie remontu, przebudowy, prac restauratorskich i konserwatorskich budynku oficyny planowane są: remont i odtworzenie elewacji (detalu architektonicznego według zachowanych wzorów oraz kolorystyki) od strony wschodniej, północnej i południowej - elewacja zachodnia wyraźnie odcina się od pozostałej części budynku, jest pozbawiona dekoracji, rozmieszczenie i kształt otworów okiennych nie kontynuują charakteru pozostałych elewacji, odtworzenie kształtu istniejącej więźby dachowej, sposobu pokrycia dachowego, odtworzenie stolarki okiennej i drzwiowej na elewacjach wschodniej, południowej i zachodniej, wzmocnienie istniejących ścian fundamentowych, wzmocnienie lub wymiana zniszczonych fragmentów ścian zewnętrznych, likwidacja istniejących obróbek blacharskich, rynien, rur spustowych i ich wymiana na nowe, likwidacja istniejących stropów nad poziomem parteru i piętra, wewnętrznych ścian konstrukcyjnych i działowych oraz zastąpienie ich nowymi elementami, likwidacja istniejących schodów wewnętrznych oraz zastąpienie ich nową konstrukcją, zasypanie częściowe istniejących piwnic, jedna z komór przeznaczono do zachowania, likwidacja istniejącej posadzki na poziomie parteru i zastąpienie jej nową.				
3. Typ projektu:					
A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej	**X**	**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**	**X**	**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	**X**
D. budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej		**E. budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej**		**F. przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych**	

G. przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego		**H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/ przestrzeń publiczną**			
G.INNE:					
4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu					
▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m²]:	ok. 720 m² (powierzchnia oficyny) Ok. 1400 m² (łącznik wraz z salą)		▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:		3
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:	ok. 1,5		▪ Liczba założonych firm [szt.]:		0

B. FINANSOWANIE PROJEKTU			
5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN		**10 000 000**	
6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 95%		**9 500 000**	
6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**
	500 000		

C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
7. Nazwa wnioskodawcy	Powiat Rzeszowski		
7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)	35 – 959 Rzeszów ul. Grunwaldzka 15	**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 867 14 63 fax 17 867 19 80 starostwo@powiat.rzeszow.pl
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail) Józefa Kuc, tel. 17 867 14 66, e-mail: w.rozwoju@powiat.rzeszow.pl Agnieszka Biega, tel. 17 867 14 66, e-mail: agnieszka.biega@powiat.rzeszow.pl		
8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		**X**

	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną	
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną	
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	
	• partnerzy społeczni i gospodarczy	
	• jednostki naukowe	
	• szkoły wyższe	
	• instytucje kultury	
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **p. 28**
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU	

1. Tytuł projektu	**Rewitalizacja zespołu parkowego w Tyczynie –** zadanie realizowane przez Gminę Tyczyn oraz Starostwo Powiatowe w Rzeszowie	
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR RWITALIZACJI:** dz. ewid. 1193/9, 1193/6, obręb Tyczyn	**ADRES:** ul. Grunwaldzka ul. Parkowa 36-020 Tyczyn
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2018	2020
1.3. Stopień zaawansowania prac (analizy, zezwolenia, dok. techniczna)	Dokumentacja do opracowania.	
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		
Cel projektu:	Cele projektu: • poprawa stanu infrastruktury publicznej, • poprawa dostępności oraz jakości terenów rekreacyjnych i zielonych, w tym tworzenie nowych, atrakcyjnych przestrzeni oraz kreowanie miejsc spotkań lokalnych społeczności, • wykorzystanie lokalnego potencjału dla rozwoju turystyki oraz poprawy wizerunku gminy jako całości.	
Stan aktualny:	Zespół pałacowo-parkowy położony jest przy wjeździe do miasta Tyczyna od strony Rzeszowa u zbiegu ulic Grunwaldzkiej i Parkowej. Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków i objęty ochroną konserwatorską (decyzja A-1138 z dnia 23.09.1983r.) Stanowi jeden z najcenniejszych obiektów w województwie podkarpackim. W obecnym stanie nie stanowi atrakcyjnego miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego ze względu na zniszczone elementy infrastruktury budowlanej (fontanny, studni, bramy wjazdowej i muru ogrodzeniowego), nieuporządkowany układ komunikacyjny, nieuporządkowaną zieleń, niedostateczne oświetlenie, zniszczone elementy małej architektury.	
Stan projektowany:	Funkcjonalna i atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców oraz turystów – odnowione elementy infrastruktury budowlanej, uporządkowany układ komunikacyjny z atrakcyjnymi alejkami, uporządkowany układ zieleni, mała architektura. Oprócz przeznaczenia terenu do wypoczynku, rekreacji, spacerów oraz imprez plenerowych, miejsce planuje się wykorzystać m.in. do prowadzenia zajęć podwórkowych dla dzieci i młodzieży na wolnej przestrzeni w ramach działania świetlicy środowiskowej działającej w połączonych formach. Ponadto rewitalizacja przyczyni się do wzmożonego ruchu osób i rozwoju np. usług. Dzięki temu w otoczeniu rewitalizowanych obszarów na terenie Gminy Tyczyn będzie rozwijać się działalność gospodarcza.	

Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania :	**P**lanowana jest rewitalizacja zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi: • funkcjonalne dopasowanie do potrzeb obecnych użytkowników z zachowaniem substancji historycznej, • odtworzenie w miarę możliwości głównych osi i powiązań widokowych z uwidocznieniem dominant widokowych – obecnie zatartych, utrzymanie obecnych granic w kształcie wieloboku, • maksymalne wykorzystanie istniejącego drzewostanu z podkreśleniem i odsłonięciem elementów najcenniejszych, • usunięcie przypadkowych nasadzeń zacierających widoki, • konserwacja i remont zachowanej zabytkowej infrastruktury budowlanej, tj. fontanny, studni, bramy wjazdowej i muru ogrodzeniowego, • w celu nadania parkowi charakteru rekreacyjno-wypoczynkowego dopuszcza się możliwość wprowadzenia elementów tzw. małej architektury w formie podporządkowanej i stylistycznie dopasowanej do charakteru zabytkowego założenia obiektu.

3. Typ projektu:					
A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej		**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**	**X**	**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	**X**
D. budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej		**E. budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej**		**F. przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych**	
G. przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego		**H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/ przestrzeń publiczną**			
G.INNE:					

4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu			
▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m²]:	353	▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:	
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:	12,7161	▪ Liczba założonych firm [szt.]:	

B. FINANSOWANIE PROJEKTU	
5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN	**3 000 000,00**
6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 85%	**2 550 000,00**

6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**
	450 000,00	**-**	**-**

C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
7. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn		
7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail) Edyta Ciura, tel. 17 22-19-310 w.28, e-mail: app@tyczyn.pl		
8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		**X**
	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną		
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną		
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne		
	• partnerzy społeczni i gospodarczy		
	• jednostki naukowe		
	• szkoły wyższe		
	• instytucje kultury		
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych		
	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS		
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa		
	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera		

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku		
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **p. 28**	
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu	**Rozbudowa i adaptacja budynku łącznika między Gimnazjum Publicznym im. św. Jana Pawła II** **i halą sportową**	
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR RWITALIZACJI:** dz. ewid. 1190, 1192/3, 1192/5, obręb Tyczyn	**ADRES:** ul. Grunwaldzka 31 36-020 Tyczyn
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2018	2020
1.3. Stopień zaawansowania prac (analizy, zezwolenia, dok. techniczna)	Adaptacja istniejącej dokumentacji projektowej (projekt BPBP w Rzeszowie nr 8718.PB.005 z sierpnia 2012 – pracownia p. Wojciecha Bandelaka, zespół projektowy p. Wiesława Gorczaka) do nowej funkcji i zmiana pozwolenia na budowę AB 6740.6166.2012 z 14.11.2012, wydanego przez Starostwo Powiatowe w Rzeszowie.	
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		
Cel projektu:	Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców poprzez wprowadzenie działań zmierzających do poprawy warunków życia i rozwoju mieszkańców. Cel główny zostanie zrealizowany przez następujące cele szczegółowe: • poprawa stanu i rozwój istniejącej infrastruktury, • aktywizacja społeczno-zawodowa osób napotykających szczególne trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie i na rynku pracy.	
Stan aktualny:	Obecnie teren zabudowany jest budynkiem gimnazjum od strony wschodniej oraz budynkiem hali sportowej od strony zachodniej. Teren pomiędzy tymi budynkami przeznaczony jest pod przewiązkę. Obecnie znajdują się tam fundamenty.	
Stan projektowany:	W budynku planuje się utworzenie siedziby Klubu Integracji Społecznej. Głównym celem KIS będzie promowanie aktywności i przedsiębiorczości społecznej, przygotowanie do podjęcia zatrudnienia np. w ramach prac społecznie użytecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia. W budynku będzie mieścić się również stołówka dla uczniów oraz stołówka ogólnodostępna. Ponadto w budynku planuje się utworzenie sal szkoleniowych dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.	

Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania :	Zakres rzeczowy obejmuje niezbędne prace budowlane, adaptację pomieszczeń, zakup potrzebnego wyposażenia, przystosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zagospodarowanie przyległego terenu (wykonanie nasadzeń, montaż systemu monitoringu i systemu oświetlenia, mała architektura – ławki, kosze, donice na kwiaty).				
3. Typ projektu:					
A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej	**X**	**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**		**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	
D. budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej		**E. budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej**		**F. przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych**	
G. przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego		**H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/ przestrzeń publiczną**	**X**		
G.INNE:					
4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu					
▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m²]:	809	▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:			
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:		▪ Liczba założonych firm [szt.]:			
B. FINANSOWANIE PROJEKTU					
5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN	**2 800 000,00**				
6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 85%	**2 380 000,00**				
6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**		
	420 000,00	**-**	**-**		
C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY					
7. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn				

7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail) Edyta Ciura, tel. 17 22-19-310 w.28, e-mail: app@tyczyn.pl		

8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia	**X**
	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną	
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną	
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	
	• partnerzy społeczni i gospodarczy	
	• jednostki naukowe	
	• szkoły wyższe	
	• instytucje kultury	
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **p. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu	**Rewitalizacja obszaru rynku w Tyczynie wraz z przyległymi uliczkami**	
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR RWITALIZACJI:** dz. ewid. nr 601/7, 1701, 1702/1, 1702/2, 1148/4, 1121, 3686/1, 3686/4, 3686/5, 3686/6, 3686/7, 3686/8, 1714/1, 1714/2, 1126/3, 1113, 1721, 1722/3, 1724, 1725/5, 1726/1, 1100/2, obręb Tyczyn	**ADRES:** Rynek wraz z okolicznymi uliczkami w Tyczynie
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2018	2022
1.3. Stopień zaawansowania prac (analizy, zezwolenia, dok. techniczna)	Zadanie jest gotowe do realizacji. Gmina Tyczyn posiada: 1) projekt budowlany pn. „Rewitalizacja płyty Rynku w Tyczynie wraz z przyległymi uliczkami" opracowany przez VERTICAL STUDIO ul. Wodna 20, 34-300 Żywiec 2) decyzję Burmistrza Tyczyna o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego znak RGB.6733.7.2011 z dnia 7 października 2011 r. (decyzja ostateczna z dnia 14.11.2011r.) 3) decyzję Burmistrza Tyczyna o umorzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, znak RGO.6220.2.2011 z dnia 4 lipca 2011 r. 4) postanowienie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu Delegatura w Rzeszowie z dnia 20.12.2011 r. w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego pn. „Rewitalizacja płyty Rynku w Tyczynie wraz z przyległymi uliczkami" 5) pozwolenie na budowę – decyzja nr 58/6/2012 (AB.6740.6.18.2012) z 14 maja 2012 r.; decyzja ostateczna z dnia 20 czerwca 2012 r.	
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		
Cel projektu:	Cele projektu: • poprawa stanu infrastruktury publicznej, • poprawa dostępności oraz jakości terenów rekreacyjnych i zielonych, w tym tworzenie nowych, atrakcyjnych przestrzeni oraz kreowanie miejsc spotkań lokalnych społeczności, • wykorzystanie lokalnego potencjału dla rozwoju turystyki oraz poprawy wizerunku gminy jako całości.	
Stan aktualny:	Plac istniejący posada wymiary: ok. 68 na 128 m (środek placu stanowią tereny zielone). Na pozostałych terenach zlokalizowane są drogi, chodniki i inne tereny utwardzone, mała architektura. Długość dróg poddanych przebudowie to ok. 950 mb. Na obszarze występują nawierzchnie z płyt betonowych, płyt kamiennych, kostki betonowej, jezdnie asfaltowe, tereny zielone. W chwili obecnej rynek to miejsce niezbyt atrakcyjne, niedostatecznie oświetlone. Obecnie zbyt wysoka, nieuporządkowana zieleń zamyka widoki na poszczególne, ważne elementy przestrzeni rynku.	

Stan projektowany:	Otwarta przestrzeń publiczna, a jednocześnie funkcjonalna i atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców oraz turystów - uporządkowany układ komunikacyjny poprzez wymianę nawierzchni rynku, chodników i alejek z wyodrębnieniem wewnętrznego placu reprezentacyjnego, uporządkowany układ zieleni, mała architektura: stylizowane ławki, stojaki na rowery, kosze na śmieci, stoliki szachowe.				
Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania :	Zakres rzeczowy zadania obejmuje: wykonanie nawierzchni z kostki granitowej (granit gabro – czarna perła), wykonanie nawierzchni z kostki granitowej (granit szary), ułożenie płyt granitowych rozdzielających, wykonanie schodów o nawierzchni z płyt granitowych, wykonanie 2 murów ozdobnych, wykonanie nowych nasadzeń, montaż słupków wydzielających plac od jezdni, wyposażenie w ławki żeliwno-drewniane, wyposażenie w stojaki na rowery, wyposażenie w kosze na śmieci, wyposażenie w stoliki szachowe kamienne, wykonanie muru oporowego – zarys fundamentu starego ratusza, wykonanie siedzisk o konstrukcji kamienno-stalowej zakotwionych w murze oporowym, wykonanie 4 murów ozdobnych wraz z okrągłymi ławkami, konserwacja pomnika Grunwaldu, wykonanie miejsc parkingowych, oświetlenie posadzkowe drzew, montaż latarni parkowych o wysokości 5 m.				
3. Typ projektu:					
A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej		**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**	**X**	**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	
D. budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej	**X**	**E. budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej**		**F. przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych**	
G. przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego		**H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/ przestrzeń publiczną**			
G.INNE:					
4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu					
▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m²]:			▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:		
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:		0,8704	▪ Liczba założonych firm [szt.]:		
B. FINANSOWANIE PROJEKTU					
5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN			**4 000 000,00**		

6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 85%	**3 400 000,00**		
6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**
	600 000,00	**-**	**-**

C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
7. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn		
7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail) Edyta Ciura, tel. 17 22-19-310 w.28, e-mail: app@tyczyn.pl		

8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia	**X**
	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną	
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną	
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	
	• partnerzy społeczni i gospodarczy	
	• jednostki naukowe	
	• szkoły wyższe	
	• instytucje kultury	
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku		
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **p. 28**	
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu	**Remont budynku dawnego Sądu Grodzkiego w Tyczynie**	
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR RWITALIZACJI:** dz. ewid. 1034, obręb Tyczyn	**ADRES:** ul. Św. Krzyża 13 36-020 Tyczyn
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2018	2020
1.3. Stopień zaawansowania prac (analizy, zezwolenia, dok. techniczna)	Dokumentacja do opracowania.	
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		
Cel projektu:	Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców poprzez wprowadzenie działań zmierzających do poprawy warunków życia i rozwoju mieszkańców. Cel główny zostanie zrealizowany przez następujące cele szczegółowe: • poprawa stanu i rozwój istniejącej infrastruktury, • zapewnienie osobom niesamodzielnym, wśród których przeważają ludzie starzy, należytej, kompleksowej opieki i pielęgnacji, • poprawa dostępu do usług opiekuńczo-leczniczych, w tym rehabilitacyjnych, • poprawa dostępu do usług wsparcia rodzin, • aktywizacja społeczno-zawodowa osób napotykających szczególne trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie i na rynku pracy.	

Stan aktualny:	Zabytkowy budynek dawnego Sądu Grodzkiego jest elementem charakterystycznym dla krajobrazu Tyczyna oraz cennym obiektem dziedzictwa kulturowego ze względu na posiadaną wartość historyczną i kulturową. Obecny stan zachowania budynku wymaga przeprowadzenia pilnych prac remontowo-konserwatorskich. W najgorszym stanie jest więźba dachowa wraz z pokryciem. Przyczynia się to do niszczenia budynku, które spowodowane jest zamakaniem stropu i ścian kondygnacji nadziemnych. Natomiast usytuowanie budynku na skarpie, brak izolacji poziomych i pionowych ścian fundamentowych, powoduje zawilgocenie pomieszczeń piwnic i wnikanie wilgoci w strukturę murów. Wywołuje to postępujący proces degradacji spowodowany działaniem wilgoci. Z procesem tym wiążą się trudności związane z utrzymaniem właściwości termoizolacyjnych budynku oraz pojawianie się pleśni.				
Stan projektowany:	W budynku planuje się prowadzenie działań z zakresu usług społeczno-zdrowotnych. Ponadto powstanie placówka/placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, która będzie zapewniać opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę oraz rozwój zainteresowań. Zajęcia prowadzone będą również w formie pracy podwórkowej na wolnej przestrzeni. Realizowane będą co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. Ponadto wyremontowany obiekt będzie służył MGOPS w Tyczynie do prowadzenia działań z zakresu reintegracji społecznej.				
Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania :	Kompleksowy remont budynku (powierzchnia zabudowy – 534 m^2), adaptacja pomieszczeń, przystosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych, zagospodarowanie najbliższego otoczenia (działka o powierzchni 0,27 ha) poprzez wykonanie parkingu, nasadzenia zieleni, utworzenie placu zabaw.				
3. Typ projektu:					
A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej	**X**	**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**		**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	**X**
D. budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej		**E. budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej**		**F. przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych**	
G. przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego		**H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/ przestrzeń publiczną**			
G.INNE:					
4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu					

▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m²]:	534	▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:	
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:	0,27	▪ Liczba założonych firm [szt.]:	

B. FINANSOWANIE PROJEKTU			
5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN		**1 500 000,00**	
6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 85%		**1 275 000,00**	
6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**
	75 000,00	**-**	**-**

C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
7. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn		
7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail) Edyta Ciura, tel. 17 22-19-310 w.28, e-mail: app@tyczyn.pl		
8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		**X**
	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną		
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną		
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne		
	• partnerzy społeczni i gospodarczy		
	• jednostki naukowe		
	• szkoły wyższe		
	• instytucje kultury		
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych		
	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS		
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa		

	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku		
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **p. 28**	
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu	**Rewitalizacja budynku starej plebanii w Tyczynie**	
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLNOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR RWITALIZACJI:** dz. ewid. nr 1671/16	**ADRES:** ul. Mickiewicza 10 36-020 Tyczyn
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2018	**2019**
1.3. Stopień zaawansowania prac(analizy, zezwolenia, dok. techniczna)	Projekt jest gotowy do realizacji. Parafia w Tyczynie posiada: 1) projekt budowlany wykonania kompleksowych prac renowacyjnych i konserwatorskich obiektów: budynku starej plebanii pochodzącej z XVIII wieku, budynku byłej wikarówki oraz dzwonnice wykonany przez mgr inż. arch. Ewę Kopycińską Nr upr A 133/91 PK-0053, 2) decyzję Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znak UOZ-Rz-1-4155/42/07 z dnia 15.02.2007 r zezwalającą na wykonanie prac remontowo-konserwatorskich, 3) pozwolenie na budowę znak AB.7351.6.54.07 z dnia 22.02.2007 r.	
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		
Cel projektu:	Głównym celem projektu jest poprawa stanu technicznego obiektu budowlanego, szczególnie infrastruktury wykorzystywanej na cele społeczne.	

Stan aktualny:	Budynek byłej plebanii to obiekt murowany, dwukondygnacyjny o sklepieniu kolebkowym i krzyżowym. Fasada czteroosiowa, oś wejściowa przesunięta w prawo. Powierzchnia – 259 m^2, kubatura 2072 m^3. Stan zachowania plebanii jest zły. Budynek jest zawilgocony i wymaga przeprowadzenia remontu kapitalnego oraz szeregu specjalistycznych prac w trybie pilnym. Budynek podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej na podstawie decyzji WKZ o wpisie do rejestru zabytków A-930 z dnia 04.11.1975 r. Budynek obecnie wykorzystywany jest przez CARITAS Diecezji Rzeszowskiej, który prowadzi tam centrum pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego, głównie z zakresu działań rehabilitacyjnych.				
Stan projektowany:	Zakres i charakter remontu nie spowodują zmian funkcjonalnych i użytkowych w obiekcie. Odnowiony budynek służył będzie CARITAS Diecezji Rzeszowskiej do prowadzenia działań rehabilitacyjnych. Po remoncie możliwe będzie rozszerzenie działalności poprzez przeznaczenie na ten cel większej ilości pomieszczeń. Możliwe będzie też wykorzystanie dotychczas nieużytkowanego w pełni piętra budynku na działania z zakresu reintegracji społecznej.				
Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania :	Roboty budowlane polegać będą przede wszystkim na: zlikwidowaniu zawilgocenia, ogrzybienia ścian oraz ich osuszenia, rekonstrukcji tynków zewnętrznych i wewnętrznych, osuszeniu murów, wymianie stolarki drzwiowej oraz renowacja istniejącej i zabytkowej, uzupełnienie tynków na suficie, konserwacja kominka (na II kondygnacji budynku), konserwacja dekoracji malarskiej w salonie II kondygnacji, rekonstrukcja barokowych pieców kaflowych, renowacja podłóg i parkietu, rekonstrukcja drewnianej bramy wjazdowej, wykonanie instalacji c.o., wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej oraz zabezpieczenie obiektu systemem przeciwpożarowym i przeciwwłamaniowym.				
3. Typ projektu:					
A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej		**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**		**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	**X**
D. budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej		**E. budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej**		**F. przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych**	
G. przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego		**H. realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/ przestrzeń publiczną**			
G.INNE:					
4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu					

▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m²]:	259	▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:	
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:		▪ Liczba założonych firm [szt.]:	

B. FINANSOWANIE PROJEKTU			
5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN		**610 000,00**	
6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 85%		**518 500,00**	
6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**
	91 500,00		

C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
7. Nazwa wnioskodawcy	Parafia Rzymsko - Katolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej i p.w. Trójcy Przenajświętszej		
7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)	ul. Mickiewicza 10 36-020 Tyczyn	**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-91-737
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail) ks. Marian Czenczek, tel. 694 012 144, e-mail: czenczekm@wp.pl		
8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		
	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną		
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną		
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne		
	• partnerzy społeczni i gospodarczy		
	• jednostki naukowe		
	• szkoły wyższe		
	• instytucje kultury		
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych		**X**

	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE** PROJEKTU W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku		
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **p. 28**	
A. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
1. Tytuł projektu	**Rewitalizacja budynku starej plebanii w Tyczynie**	
1.1. Lokalizacja projektu PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLNOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	**OBSZAR RWITALIZACJI:** dz. ewid. nr 1671/16	**ADRES:** ul. Mickiewicza 10 36-020 Tyczyn
1.2. Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2018	**2019**
1.3. Stopień zaawansowania prac(analizy, zezwolenia, dok. techniczna)	Projekt jest gotowy do realizacji. Parafia w Tyczynie posiada: 1) projekt budowlany wykonania kompleksowych prac renowacyjnych i konserwatorskich obiektów: budynku starej plebanii pochodzącej z XVIII wieku, budynku byłej wikarówki oraz dzwonnice wykonany przez mgr inż. arch. Ewę Kopycińską Nr upr A 133/91 PK-0053, 2) decyzję Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znak UOZ-Rz-1-4155/42/07 z dnia 15.02.2007 r zezwalającą na wykonanie prac remontowo-konserwatorskich, 3) pozwolenie na budowę znak AB.7351.6.54.07 z dnia 22.02.2007 r.	
2. Opis projektu (max. 4000 znaków) - cel projektu, realizacja działań		

Cel projektu:	Głównym celem projektu jest poprawa stanu technicznego obiektu budowlanego, szczególnie infrastruktury wykorzystywanej na cele społeczne.
Stan aktualny:	Budynek byłej plebanii to obiekt murowany, dwukondygnacyjny o sklepieniu kolebkowym i krzyżowym. Fasada czteroosiowa, oś wejściowa przesunięta w prawo. Powierzchnia – 259 m^2, kubatura 2072 m^3. Stan zachowania plebanii jest zły. Budynek jest zawilgocony i wymaga przeprowadzenia remontu kapitalnego oraz szeregu specjalistycznych prac w trybie pilnym. Budynek podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej na podstawie decyzji WKZ o wpisie do rejestru zabytków A-930 z dnia 04.11.1975 r. Budynek obecnie wykorzystywany jest przez CARITAS Diecezji Rzeszowskiej, który prowadzi tam centrum pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego, głównie z zakresu działań rehabilitacyjnych.
Stan projektowany:	Zakres i charakter remontu nie spowodują zmian funkcjonalnych i użytkowych w obiekcie. Odnowiony budynek służył będzie CARITAS Diecezji Rzeszowskiej do prowadzenia działań rehabilitacyjnych. Po remoncie możliwe będzie rozszerzenie działalności poprzez przeznaczenie na ten cel większej ilości pomieszczeń. Możliwe będzie też wykorzystanie dotychczas nieużytkowanego w pełni piętra budynku na działania z zakresu reintegracji społecznej.
Najważniejsze zadania rzeczowo-techniczne do wykonania :	Roboty budowlane polegać będą przede wszystkim na: zlikwidowaniu zawilgocenia, ogrzybienia ścian oraz ich osuszenia, rekonstrukcji tynków zewnętrznych i wewnętrznych, osuszeniu murów, wymianie stolarki drzwiowej oraz renowacja istniejącej i zabytkowej, uzupełnienie tynków na suficie, konserwacja kominka (na II kondygnacji budynku), konserwacja dekoracji malarskiej w salonie II kondygnacji, rekonstrukcja barokowych pieców kaflowych, renowacja podłóg i parkietu, rekonstrukcja drewnianej bramy wjazdowej, wykonanie instalacji c.o., wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej oraz zabezpieczenie obiektu systemem przeciwpożarowym i przeciwwłamaniowym.

3. Typ projektu:					
A. przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont budynków użyteczności publicznej		**B. przebudowę, remont obszaru przestrzeni publicznej**		**C. roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej**	**X**
G.INNE:					
4. Wskaźniki osiągnięte w wyniku realizacji projektu					
▪ Powierzchnia odnowionych budynków [m^2]:	259		▪ Liczba utworzonych miejsc pracy [szt.]:		
▪ Powierzchnia zagospodarowanego obszaru [ha]:			▪ Liczba założonych firm [szt.]:		
B. FINANSOWANIE PROJEKTU					

5. Budżet projektu (w zł): Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu : 500 000 PLN	**610 000,00**		
6. Maksymalny % poziom dofinansowania: 85%	**518 500,00**		
6. Udział środków własnych:	**Kapitał własny**	**Kredyt**	**Inny (jaki)**
	91 500,00		

C. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
7. Nazwa wnioskodawcy	Parafia Rzymsko - Katolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej i p.w. Trójcy Przenajświętszej		
7.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ulica, nr lokalu)	ul. Mickiewicza 10 36-020 Tyczyn	**7.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-91-737
7.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	(imię, nazwisko, telefon, e-mail) ks. Marian Czenczek, tel. 694 012 144, e-mail: czenczekm@wp.pl		
8. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		
	• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną		
	• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną		
	• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne		
	• partnerzy społeczni i gospodarczy		
	• jednostki naukowe		
	• szkoły wyższe		
	• instytucje kultury		
	• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych		**X**
	• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS		
	• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa		
	• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera		

ZADANIA SPOŁECZNE

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE ZADANIA SPOŁECZNEGO** W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **POK. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
1. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn		
1.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ul, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**1.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
1.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	Edyta Ciura		
2. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		**X**
• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną			
• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną			
• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne			
• partnerzy społeczni i gospodarczy			
• jednostki naukowe			
• szkoły wyższe			
• instytucje kultury			
• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych			
• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS			
• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa			
• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera			

2.1. Czy projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem/ami? (jeśli tak, proszę ich wskazać)	Tak, partnerzy z obszaru ROF.

B. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu	**Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie ROF**	
3.1. Lokalizacja projektu (adres)	**OBSZAR REWITALIZACJI**	**DOKŁADNY ADRES**
PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Obszary rewitalizacji na terenie ROF
3.2. Przewidywany termin realizacji	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2017	**2020**

4. Opis projektu:

Rozwój przedsiębiorczości ma bezpośredni wpływ na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej ROF co jest spójne z głównym celem określonym w Strategii ZIT ROF. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia pozwala na zastosowanie wszystkich form wsparcia przewidzianych dla działania 7.3 w SZOOP RPO WP 2014-2020. Rekomenduje się, żeby ze względu na zintegrowany charakter przedsięwzięcia również w aspekcie geograficznym do realizacji został wyłoniony tylko 1 projekt obejmujący swoim oddziaływaniem cały obszar ROF wykorzystujący całość przewidzianej alokacji. Takie podejście pozwoli zaplanować w sposób zrównoważony intensywność wsparcia na terenie poszczególnych JST w ramach ROF jak również wypracować spójny system realizacji (wyboru uczestników, jakości działań szkoleniowo-doradczych, spójności kryteriów oceny biznes planów, jakości wsparcia i systemu monitoringu). Wymagana współpraca pomiędzy projektodawcą a JST z obszaru ROF w zakresie oferowania możliwości tworzenia działalności gospodarczych w otoczeniu lub wewnątrz przestrzeni rewitalizowanych lub objętych innymi działaniami aktywizującymi w ramach projektów ZIT współfinansowanych z EFRR (ochrona i rozbudowa obiektów zabytkowych, promocja dziedzictwa naturalnego i kulturowego) ze względu na efekt zintegrowania.

Grupy docelowe tożsame z wymienionymi dla Działania 7.3 w SZOOP RPO WP 2014-2020 z tym, że preferowane osoby zamieszkujące na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi co pozwoli w pierwszej kolejności poprawić sytuację osób z tych obszarów jako najbardziej potrzebujących.

W zakresie przedmiotu zakładanych działalności gospodarczych preferowane działalności o charakterze produkcyjnym i usługowym ponieważ kreują wartość dodaną w gospodarce a także wprowadzają nową jakość co trwale wpływa na podniesienie poziomu życia na obszarach objętych wsparciem projektów ZIT współfinansowanych z EFRR.

5. Typ projektu (odniesienie do przyjętych celów działań rewitalizacyjnych):

X	**działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia**
	działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa
	działania dotyczące walki z patologiami społecznymi
X	**działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu**

	działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
	INNE -Jakie?:

C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Szacunkowa wartość całego projektu w zł	**12 000 000,00**		
7. Podział źródeł finansowania /prognoza/	**Kapitał własny**	**Dotacja (jakie źródło)**	**Inny (jaki)**
	1 800 000,00	**10 200 000,00**	**-**

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE ZADANIA SPOŁECZNEGO** W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020
Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn POK. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
1. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn		
1.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ul, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**1.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
1.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	Edyta Ciura		
2. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		**X**
• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną			
• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną			
• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne			
• partnerzy społeczni i gospodarczy			
• jednostki naukowe			
• szkoły wyższe			
• instytucje kultury			

• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	
2.1. Czy projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem/ami? (jeśli tak, proszę ich wskazać)	

B. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu	**Reintegracja osób zagrożonych marginalizacją społeczną**	
3.1. Lokalizacja projektu (adres)	**OBSZAR REWITALIZACJI**	**DOKŁADNY ADRES**
PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Obszary rewitalizacji na terenie ROF
3.2. Przewidywany termin realizacji	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2017	**2020**
4. Opis projektu:		

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia pozwala na zastosowanie wszystkich form wsparcia przewidzianych dla działania 8.1 w SZOOP RPO WP 2014-2020 zawierających się typie 1 projektów, czyli:

1. Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji, obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym, zawodowym zawierające instrumenty odpowiadające na indywidualne potrzeby m.in.:

a) pracy socjalnej,

b) poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społecznozawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową,

c) poradnictwa specjalistycznego, w tym: poradnictwo prawne w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów; poradnictwo rodzinne, obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną; poradnictwo psychologiczne, będą świadczone, jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów,

d) uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub Klubie Integracji Społecznej,

e) zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową,

f) działań diagnostycznych i terapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z zaburzeniami komunikacyjnymi dysleksją i dyskalkulią dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

Umożliwienie zastosowania szerokiej palety form wsparcia odpowiada zdiagnozowanym barierom (pkt. 4.1) w aktywnej integracji grupy docelowej.

Rekomenduje się, żeby priorytetowo były traktowane projekty, w wyniku których powstaną nowe lub zostaną wsparte istniejące KIS/CIS.

Grupy docelowe tożsame z wymienionymi dla Działania 8.1 w SZOOP RPO WP 2014-2020 z tym, że preferowane osoby zamieszkujące na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi lub w ich otoczeniu co pozwoli w pierwszej kolejności poprawić sytuację osób z tych obszarów jako najbardziej potrzebujących.

Projekty w ramach niniejszego przedsięwzięcia powinny być realizowane przez JST lub ich jednostki organizacyjne z terenu ROF lub też inne podmioty wymienione jako typ beneficjenta dla działania 8.1 w SZOOP RPO WP 2014-2020, ale w partnerstwie z JST lub ich jednostkami organizacyjnymi z terenu, który ma obejmować projekt. Takie rozwiązanie zapewni pełne wykorzystanie infrastruktury danej JST objętej rewitalizacją (albo sąsiednich JST w ramach ROF) a także zwiększy szansę na trwałość czyli kontynuację działalności powstałych w wyniku realizacji projektów struktur po zakończeniu finansowania z EFS.

5. Typ projektu (odniesienie do przyjętych celów działań rewitalizacyjnych):	
	działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia
	działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa
	działania dotyczące walki z patologiami społecznymi
X	**działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu**
X	**działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,**
	INNE -Jakie?:

C. FINANSOWANIE PROJEKTU

6. Szacunkowa wartość całego projektu w zł	**12 000 000,00**		
7. Podział źródeł finansowania /prognoza/	**Kapitał własny**	**Dotacja (jakie źródło)**	**Inny (jaki)**
	1 800 000,00	**10 200 000,00**	**-**

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE ZADANIA SPOŁECZNEGO** W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **POK. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
1. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn		
1.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ul, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**1.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
1.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	Edyta Ciura		
2. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		**X**
• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną			
• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną			
• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne			
• partnerzy społeczni i gospodarczy			
• jednostki naukowe			
• szkoły wyższe			
• instytucje kultury			
• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych			
• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS			
• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa			
• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera			

2.1. Czy projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem/ami? (jeśli tak, proszę ich wskazać)	

B. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu	**Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie ROF**	
3.1. Lokalizacja projektu (adres)	**OBSZAR REWITALIZACJI**	**DOKŁADNY ADRES**
PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Obszary rewitalizacji na terenie ROF
3.2. Przewidywany termin realizacji	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2017	**2020**
4. Opis projektu:		

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia pozwala na zastosowanie wszystkich form wsparcia przewidzianych dla działania 8.3 SZOOP RPO WP 2014-2020 zawierających się typach projektów dotyczących usług społecznych w szczególności usług środowiskowych
i opiekuńczych, czyli:
1. Rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy poprzez:
a) wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia np.: dziennych domów pomocy, klubów samopomocy,
b) wykorzystanie dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariatu opiekuńczego, pomocy sąsiedzkiej i innych form samopomocowych,
c) inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób starszych, dowożenie posiłków);
d) wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii.
2. Działania wspierające opiekunów nieformalnych w opiece domowej, m.in. poprzez:
a) tworzenie krótkookresowych miejsc opieki w zastępstwie za opiekunów nieformalnych (wyłącznie w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności) albo sfinansowanie usługi opiekuńczej,
b) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne do sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych,
c) finansowanie usług wypożyczenia sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego w celu aktywizacji społecznej osób,
d) kształcenie, w tym szkolenia, praktyki i wymiana doświadczeń dla opiekunów nieformalnych, potrzebnych do opieki nad osobami niesamodzielnymi,
e) finansowanie usługi asystenckiej lub opiekuńczej dla osoby niesamodzielnej w celu umożliwienia jej opiekunom podjęcia aktywności zawodowej.
3. Tworzenie miejsc opieki dla osób niesamodzielnych w nowo tworzonych lub istniejących ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową.
4.Wsparcie dla usług mieszkalnictwa o charakterze wspomaganym poprzez:
a) tworzenie miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach o charakterze wspomaganym, w tym miejsc krótkookresowego pobytu.
b) sfinansowanie form pomocy w postaci mieszkania o charakterze wspomaganym.
Rekomenduje się, żeby priorytetowo były traktowane projekty, w wyniku których zostaną utworzone nowe miejsca opieki dla osób niesamodzielnych w nowych lub istniejących ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową., np. ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami, w szczególności z otępieniem w chorobie Alzhaimera.
Grupy docelowe tożsame z wymienionymi dla Działania 8.3 w SZOOP RPO WP 2014-2020 zamieszkujące na obszarze ROF. Projekty w ramach niniejszego przedsięwzięcia powinny być realizowane przez JST lub ich jednostki organizacyjne z terenu ROF lub też inne podmioty wymienione jako typ beneficjenta dla działania 8.3 w SZOOP RPO WP 2014-2020, ale w partnerstwie z JST lub ich jednostkami organizacyjnymi z terenu, który ma obejmować projekt. Takie rozwiązanie zapewni pełne wykorzystanie infrastruktury danej JST objętej rewitalizacją (albo sąsiednich JST w ramach ROF) a także zwiększy szansę na trwałość czyli kontynuację działalności powstałych w wyniku realizacji projektów struktur po zakończeniu finansowania z EFS.

5. Typ projektu (odniesienie do przyjętych celów działań rewitalizacyjnych):	
	działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia
X	**działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa**
	działania dotyczące walki z patologiami społecznymi
X	**działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu**
X	**działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,**
	INNE -Jakie?:

C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Szacunkowa wartość całego projektu w zł	**6 000 000,00**		
7. Podział źródeł finansowania /prognoza/	**Kapitał własny**	**Dotacja (jakie źródło)**	**Inny (jaki)**
	900 000,00	**5 100 000,00**	**-**

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE ZADANIA SPOŁECZNEGO** W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020
Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn POK. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
1. Nazwa wnioskodawcy	Gmina Tyczyn		
1.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ul, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**1.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-310 fax. 17 22-19-217 e-mail: tyczyn@tyczyn.pl
1.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	Edyta Ciura		
2. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia		**X**

• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną	
• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną	
• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	
• partnerzy społeczni i gospodarczy	
• jednostki naukowe	
• szkoły wyższe	
• instytucje kultury	
• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	
2.1. Czy projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem/ami? (jeśli tak, proszę ich wskazać)	

B. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu	**Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej**	
3.1. Lokalizacja projektu (adres)	**OBSZAR REWITALIZACJI**	**DOKŁADNY ADRES**
PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA	Obszary rewitalizacji na terenie ROF	Obszary rewitalizacji na terenie ROF
3.2. Przewidywany termin realizacji	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2017	**2020**
4. Opis projektu:		

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia pozwala na zastosowanie wszystkich form wsparcia przewidzianych dla działania 8.4 SZOOP RPO WP 2014-2020 zawierających się typach od 1 do 4. Priorytetowo w ramach przedsięwzięcia traktowane będą projekty przewidujące utworzenie placówek wsparcia dziennego typu opiekuńczego, specjalistycznego i pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę. Placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczego będą zapewniać opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę oraz rozwój zainteresowań. Placówki typu specjalistycznego będą organizować w szczególności zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizować indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapie. Placówki wsparcia typu podwórkowego będą realizować działania animacyjne i socjoterapeutyczne. Zgodnie z art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2015r. poz. 332) placówki wsparcia dziennego będą mogły być prowadzone w połączonych formach. Gminy ROF utworzą placówki wsparcia dziennego o typie odpowiadającym na potrzeby obszaru zdegradowanego każdej z gmin. Grupy docelowe tożsame z wymienionymi dla Działania 8.4 w SZOOP RPO WP 2014-2020 zamieszkujące na obszarze ROF. Projekty w ramach niniejszego przedsięwzięcia powinny być realizowane przez JST lub ich jednostki organizacyjne z terenu ROF lub też inne podmioty wymienione jako typ beneficjenta dla działania 8.4 w SZOOP RPO WP 2014-2020, ale w partnerstwie z JST lub ich jednostkami organizacyjnymi z terenu, który ma obejmować projekt. Takie rozwiązanie zapewni pełne wykorzystanie infrastruktury danej JST objętej rewitalizacją (albo sąsiednich JST w ramach ROF) a także zwiększy szansę na trwałość czyli kontynuację działalności powstałych w wyniku realizacji projektów struktur po zakończeniu finansowania z EFS.	
5. Typ projektu (odniesienie do przyjętych celów działań rewitalizacyjnych):	
	działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia
	działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa
	działania dotyczące walki z patologiami społecznymi
X	**działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu**
X	**działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,**
	INNE -Jakie?:

C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Szacunkowa wartość całego projektu w zł	**6 000 000,00**		
7. Podział źródeł finansowania /prognoza/	**Kapitał własny**	**Dotacja (jakie źródło)**	**Inny (jaki)**
	900 000,00	**5 100 000,00**	**-**

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE ZADANIA SPOŁECZNEGO** W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020
Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn POK. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
1. Nazwa wnioskodawcy	PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE PRACOWNIKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ		
1.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ul, nr lokalu)	ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	**1.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	tel. 17 22-19-246
1.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	Barbara Lew		

2. Typ beneficjenta	
• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia	
• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną	
• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną	
• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	
• partnerzy społeczni i gospodarczy	X
• jednostki naukowe	
• szkoły wyższe	
• instytucje kultury	
• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych	
• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS	
• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa	
• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera	

2.1. Czy projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem/ami? (jeśli tak, proszę ich wskazać)	Tak, przewiduje się udział partnerów.

B. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu	**DAĆ DZIECIOM SZANSĘ**	
3.1. Lokalizacja projektu (adres) **PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLANOWANO REALIZACJĘ ZADANIA**	**OBSZAR REWITALIZACJI**	**DOKŁADNY ADRES**
	Tyczyn, dz. nr 1034	ul. Św. Krzyża 13 36-020 Tyczyn
3.2. Przewidywany termin realizacji	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2017	2018
4. Opis projektu:		

W ramach projektu zostanie utworzona placówka wsparcia dziennego dla 30 osób zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zostanie zatrudniony kierownik i wychowawcy odpowiednio do wskaźników zatrudnienia wynikającego z art. 28 w/w ustawy. Placówka będzie mieścić się w budynku Sądu Grodzkiego przy ul. Św. Krzyża 13 w Tyczynie.	
5. Typ projektu (odniesienie do przyjętych celów działań rewitalizacyjnych):	
	działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia
	działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa
X	**działania dotyczące walki z patologiami społecznymi**
X	**działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu**
	działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
	INNE -Jakie?:

C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Szacunkowa wartość całego projektu w zł	**300 000,00**		
7. Podział źródeł finansowania /prognoza/	**Kapitał własny**	**Dotacja (jakie źródło)**	**Inny (jaki)**
		225 000,00	**75 000,00**

	WNIOSEK O **UMIESZCZENIE ZADANIA SPOŁECZNEGO** W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI GMINY TYCZYN NA LATA 2016-2020

Data wpływu wniosku	
Miejsce składania	**Urząd Miejski w Tyczynie** **Rynek 18,** **36-020 Tyczyn** **POK. 28**

A. DANE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY			
1. Nazwa wnioskodawcy	Caritas Diecezji Rzeszowskiej		
1.1. Adres wnioskodawcy: (kod, miejscowość, ul, nr lokalu)	Ul. Jana Styki 21 35-006 Rzeszów	**1.2. Dane telefoniczne, fax, adres e-mail**	Tel. 17 85 21 658 Fax 17 85 28 660
1.3. Dane osoby upoważnionej do kontaktu	Anna Kaczor tel. 17 23 02 126, kom. 692108895		

2. Typ beneficjenta	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia	
• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną		
• jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną		
• Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne		
• partnerzy społeczni i gospodarczy		
• jednostki naukowe		
• szkoły wyższe		
• instytucje kultury		
• kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych		X
• spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS		
• przedsiębiorstwa komunalne / Skarbu Państwa		
• porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera		
2.1. Czy projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem/ami? (jeśli tak, proszę ich wskazać)	Caritas Diecezji Rzeszowskiej Gmina Tyczyn	

B. DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU		
3. Tytuł projektu	**Utworzenie filii Środowiskowego Domu Samopomocy z przeznaczeniem dla osób z otępieniem w chorobie Alzheimera**	
3.1. Lokalizacja projektu (adres) **PROSZĘ WSKAZAĆ OBSZAR REWITALIZACJI NA KTÓRYM ZAPLNOWANO REALIZACJĘ ZADANIA**	**OBSZAR REWITALIZACJI**	**DOKŁADNY ADRES**
	budynek dawnego Sądu Grodzkiego (nr dz. 1034, obręb 0001 Tyczyn)	ul. Św. Krzyża 13 36-020 Tyczyn
3.2. Przewidywany termin realizacji	**Termin rozpoczęcia**	**Termin zakończenia**
	2017	**2020**
4. Opis projektu:		
Celem projektu jest powołanie do istnienia placówki dziennego pobytu zapobiegającej wykluczeniu społecznemu dla osób z otępieniem w chorobie Alzheimera. W ramach projektu zostanie przystosowana i wyposażona do standardów ŚDS (zgodnie z Rozporządzeniem MPIPS z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy) część obiektu Sądu Grodzkiego w Tyczynie. Ponadto w ramach projektu zostanie zatrudniona wyspecjalizowana kadra w celu sprawowania opieki nad grupą 10 osób z otępieniem w chorobie Alzheimera oraz zapewniony jeden gorący posiłek w ciągu dnia i transport.		
5. Typ projektu (odniesienie do przyjętych celów działań rewitalizacyjnych):		

	działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia
	działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa
	działania dotyczące walki z patologiami społecznymi
X	**działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu**
	działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
	INNE -Jakie?:

C. FINANSOWANIE PROJEKTU			
6. Szacunkowa wartość całego projektu w zł	**1 570 000 zł**		
7. Podział źródeł finansowania /prognoza/	**Kapitał własny**	**Dotacja (jakie źródło)**	**Inny (jaki)**
	165 500,00	**1 334 500,00**	**0,00**

7.3. Podsumowanie konsultacji społecznych

Konsultacje dotyczyły:

1) projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Tyczyn;

2) projektu uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacyjnego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022.

Informacja o prowadzonych konsultacjach społecznych zamieszczona została na stronie podmiotowej Gminy: http://www.tyczyn.pl/

Konsultacje prowadzone były w następujących formach:

1) ***WYRAŻENIE PISEMNEJ OPINII – ZBIERANIE UWAG W POSTACI PAPIEROWEJ I ELEKTRONICZNEJ:***

Wpłynęły następujące propozycje:

w dniu 13.07.2016 r.

- **Od ks. Mariana Czenczek**
  – poszerzenie zakresu działań rewitalizacyjnych o działkę nr 1671/16 w miejscowości Tyczyn. Na wskazanej działce znajduje się budynek plebani. Budynek wykorzystywany jest przez Caritas do prowadzenia działań rehabilitacyjnych. Przy udziale współfinansowania ze środków UE możliwe byłoby rozszerzenie działalności oaz wykorzystanie piętra budynku na działania z zakresu reintegracji społecznej.

2) ***WARSZTATY:***
   Warsztaty zorganizowano w dniu 29 czerwca 2016r. w siedzibie Urzędu Gminy w Tyczynie. W spotkaniu wzięło udział 49 osób. Podczas warsztatów omówiono wyniki diagnozy oraz zaprezentowano obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Dodatkowo przedstawiono rolę Komitetu Rewitalizacji w procesie opracowywania i monitorowania programu. Prezentacji towarzyszyła ożywiona dyskusja uczestników. Relacja z warsztatów zamieszczona została na stronie podmiotowej Gminy.

3) ***BADANIA ANKIETOWE:***
   Wpłynęło 49 ankiet od uczestników warsztatów.

4) ***WYNIKI KONSULTACJI:***

- **Powiększenie obszarów do rewitalizacji**

Po analizie zgłoszonych w ankietach uwag dotyczących obszaru Gminy jaki powinien zostać poddany rewitalizacji wraz ze skazaniem terenu, który powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności oraz w wyniku dyskusji przeprowadzonej w poszerzonym składzie wprowadzono zmiany do treści uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Tyczyn.

Obszar do rewitalizacji po uwzględnieniu wniosków został powiększony na terenie miejscowości: Tyczyn

- **Wynik badań ankietowych**

W ankiecie wzięło udział 49 osób zarówno kobiety jak i mężczyźni.
Ankieta składała się z 8 pytań, jej celem było ocenienie potrzeb realizacji określonych działań w ramach rewitalizacji.

- Pytania o ocenę potrzeb realizacji określonych rodzajów działań w programie rewitalizacji ankietowani wskazali w pierwszej kolejności na miejscowość:

I. Borek Stary – 21%,

II. Hermanowa – 21%,
III. Kielnarowa – 16%,
IV. Matysówka – 11%,
V. Tyczyn – 95%,

Ankietowani wskazywali także tereny które ich zadaniem powinny być poddane rewitalizacji w pierwszej kolejności , i tak:

I. Tyczyn;
- budynek Sądu Grodzkiego,
- gimnazjum – łącznik,
- budynki wokół rynku,
- rynek,
- ulice przyległe do rynku,

II. Kielnarowa;
- otoczenie szkoły podstawowej i dworku,
- Dom Kultury.

- Wśród problemów które powinny działania rewitalizacyjne rozwiązać w pierwszej kolejności wymieniono:

I. zły stan zabytków – 12 – 63%,
II. brak miejsc pracy – 11 – 58%,
III. brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych – 9 – 47%,
IV. niewielka ilość (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw – 9 – 47%,
V. brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw – 9 – 47%,
VI. słaby rozwój handlu – 2 – 11%,
VII. zła gospodarka odpadami, ściekami – 1 – 5%,
VIII. inne (wpisać jakie) – 1 – 5%,
IX. - nieużytkowane obiekty (Sąd Grodzki).
X. brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami – 0 – 0%

- Wśród oczekiwań przeprowadzonych prac rewitalizacyjnych wymieniono w pierwszej kolejności:

I. **rozwój małej i średniej przedsiębiorczości – 11 – 58%,**
II. **zwiększenie ilości miejsc pracy – 10 – 53%,**
III. **przyciągnięcie dużych inwestorów – 10 – 53%,**
IV. poprawienie jakości i estetyki środowiska naturalnego – 9 – 47%,
V. zatrzymanie w Gminie ludzi młodych i wykształconych – 9 – 47%,
VI. eliminacja patologii w społeczeństwie – 8 – 42%,
VII. podniesienie standardu życia społeczeństwa – 8 – 42%,
VIII. stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej – 6 – 32%,
IX. odnowa zabytków w Gminie – 6 – 32%,
X. poprawa bezpieczeństwa życia mieszkańców – 5 – 26%,
XI. zwiększenie ilości i poprawa jakości punktów handlowych, rzemieślniczych i usługowych – 3 – 16%,
XII. bardziej wykształcone społeczeństwo – 2 – 11%,
XIII. poprawa bezpieczeństwa na drogach – 2 – 11%,
XIV. polepszenie komunikacji na terenie Gminy – 1 – 5%,
XV. inne (wpisać jakie) - 1 – 5%,
- poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.

- Wśród ankietowanych większość stanowiły kobiety (63%), osoby z wykształceniem wyższym (79%), w wieku 56-66 lat (37%) oraz osoby pracujące (84%).

ROZDZIAŁ VIII

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA OBSZARÓW DO REWITALIZACJI

Fotografia 1.Sąd Grodzki w Tyczynie

Fotografia 2. Stara Plebania w Tycznie

Fotografia 3. Gimnazjum w Tycznie

Fotografia 4. Oficyna przy Pałacu w Tycznie

Fotografia 5. Rynek w Tycznie

Spis fotografii, rysunków i tabel

Fotografia 1.Sąd Grodzki w Tyczynie *12929*

Fotografia 2.Stara plebania w Tyczynie..... ***Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.*** *0*

Fotografia 3.Gimnazjum w Tycznie..... *1300*

Fotografia 4.Oficyna przy Pałacu w Tycznie *1311*

Fotografia 5.Rynek w Tycznie..... *1322*

Rysunek 1. Gmina Tyczyn na tle województwa podkarpackiego i powiatu rzeszowskiego..... *18*

Rysunek 2. Gmina Tyczyn *37*

Rysunek 3.Wyznaczony obszar do rewitalizacji w miejscowości Tyczyn. *52*

Tabela 1. Powierzchnia miejscowości w Gminie Tyczyn *19*

Tabela 2.Odsetek mieszkańców Gminy Tyczyn korzystających z sieci wodociągowej kanalizacyjnej *23*

Tabela 3.Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków w Gminie Tyczyn *24*

Tabela 4. Stan ludności w miejscowościach gminy Tyczyn, 31.12.2014 r. *25*

Tabela 5. Przyrost naturalny w Gminie Tyczyn w 2012 -2015 roku / wg miejscowości..... *25*

Tabela 6.Przyrost naturalny w Gminie Tyczyn w latach 2011-2016.....*26*

Tabela 7. Migracje ludności w gminie Tyczyn w latach 2012 -2015, stan na 31 grudnia *26*

Tabela 8. Struktura wiekowa wg ekonomicznych kategorii wieku - Gmina Tyczyn (2011-2014)..... *26*

Tabela 9. Stopa bezrobocia w Gminie Tyczyn w latach 2012-2015.....*27*

Tabela 10. Wskaźniki bezrobocia w Gminie Tyczyn na tle powiatu rzeszowskiego (2012-2015) *28*

Tabela 11. Liczba osób pobierająca świadczenia pomocy społecznej na terenie gminy Tyczyn stan na 31.12.2015 r..... *31*

Tabela 12. Liczba uczniów i nauczycieli w placówkach edukacyjnych w gminie Tyczyn w roku szkolnym 2015/2016..... *32*

Tabela 13. Podmioty gospodarcze w Gminie Tyczyn w latach 2013-2014..... *34*

Tabela 14. Powierzchnia i ludność sołectw gminy Tyczyn *38*

Tabela 15.Jednostki urbanistyczne poddane diagnozie w gminie Tyczyn *38*

Tabela 16.Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników zjawisk społecznych do wyznaczania obszarów zdegradowanych *40*

Tabela 17.Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu SFERA SPOŁECZNA - demografia *43*

Tabela 18.Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu SFERA SPOŁECZNA – rynek pracy, pomoc społeczna ,edukacja. *44*

Tabela 19.Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu SFERA SPOŁECZNA – bezpieczeństwo publiczne , integracja społeczna *44*

Tabela 20.Podmioty gospodarcze – wskaźnik: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania, stan na 31.12.2014r. *45*

Tabela 21.Podmioty gospodarcze – wskaźnik: liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania, stan na 31.12.2014 r. *46*

Tabela 22.Uwarunkowania przestrzenne – wskaźnik: liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych, stan na 31.12.2011 r. *47*

Tabela 23. Uwarunkowania środowiskowe – wskaźniki: odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, stan na 31.12.2014 r. *48*

Tabela 24. Analiza wskaźników z poszczególnych SFER SPOŁECZNA GOSPODARCZA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA SRODOWISKO *50*

Tabela 25.Zadania POZIOM I : PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY ORAZ INFRASTRUKTURALNY *72*

Tabela 26.Zadania POZIOM II: SPOŁECZNO-GOSPODARCZY *73*

Tabela 27.Harmonogram rzeczowy planowanych zadań *74*

Tabela 28.Wzór wniosku do LPR-zadanie inwestycyjne *83*

Tabela 29.Wzór wniosku do LPR-zadanie społeczne *86*